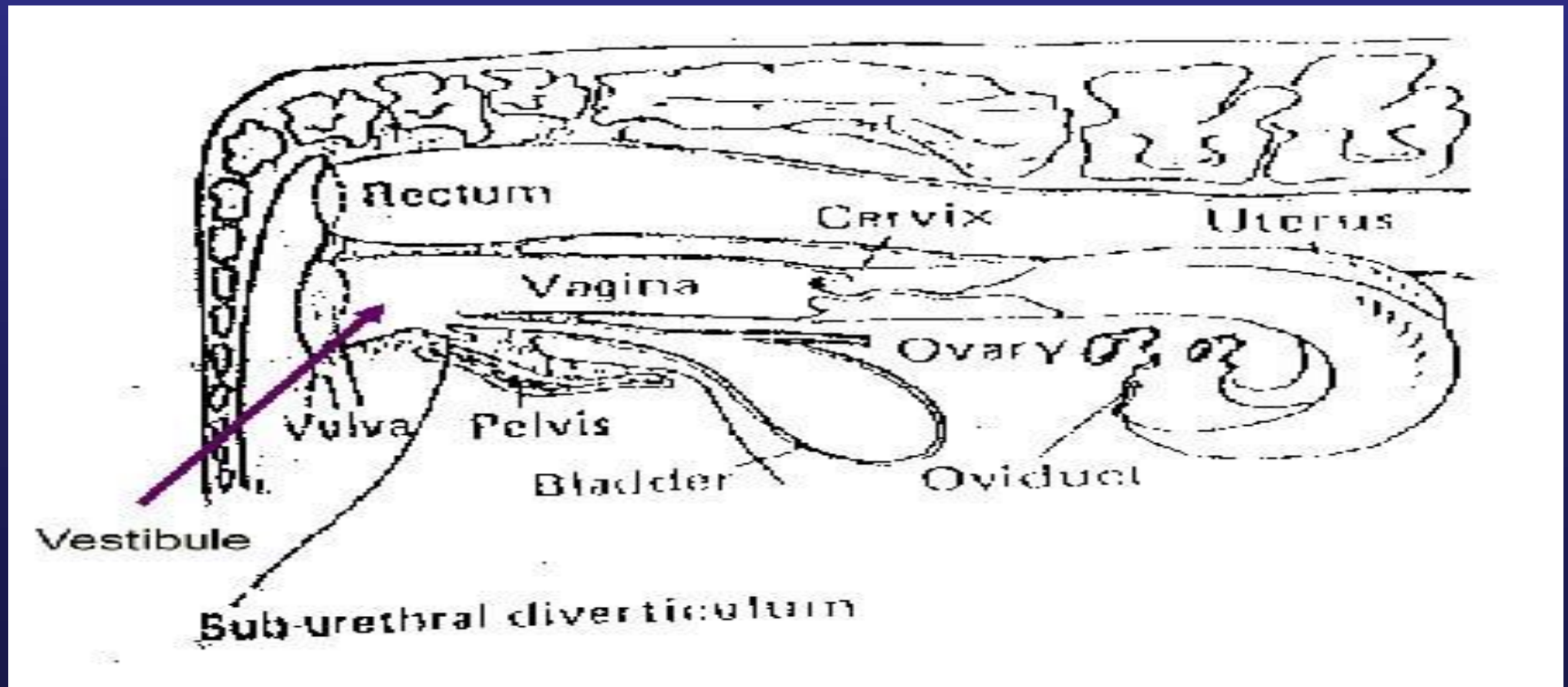

กายวิภาคศาสตร์ (Anatomy)

เป็นวิชาที่กล่าวถึงรูปร่าง และ
โครงสร้าง (form and structure) ของ
สิ่งมีชีวิต

คำว่า กายวิภาค หรือ Anatomy แยก
ออกตามรากศัพท์ได้เป็น Ana = up
แปลว่าเพิ่ม และ Tomy หรือ Tome =
cutting แปลว่าการตัด

Anatomy จึงแปลว่า การตัดอีก ซึ่ง
หมายถึงการชำแหละ หรือ ตัดออกเป็น
ส่วน ๆ เพื่อศึกษาถึงรูปร่างหรือโครงสร้าง
ของอวัยวะ

ประโยชน์ของวิชากายวิภาคศาสตร์

1.เพื่อสามารถเรียกชื่ออวัยวะต่าง ๆ ตามศัพท์เทคนิคซึ่งทั่วโลกยอมรับ เพื่อสามารถสื่อความหมายได้เข้าใจกัน

2.เพื่อรู้ตำแหน่งที่ตั้งของอวัยวะ ต่าง ๆ ในร่างกาย

3.เพื่ารู้ถึงรูปร่าง ลักษณะ และ
องค์ประกอบของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย

4.เป็นพื้นฐานของวิชาสรีรวิทยา
(Physiology)

5.เป็นพื้นฐานของวิชาอายุรศาสตร์
(Medicine)

6.เป็นพื้นฐานของวิชาศัลยศาสตร์
(Surgery)

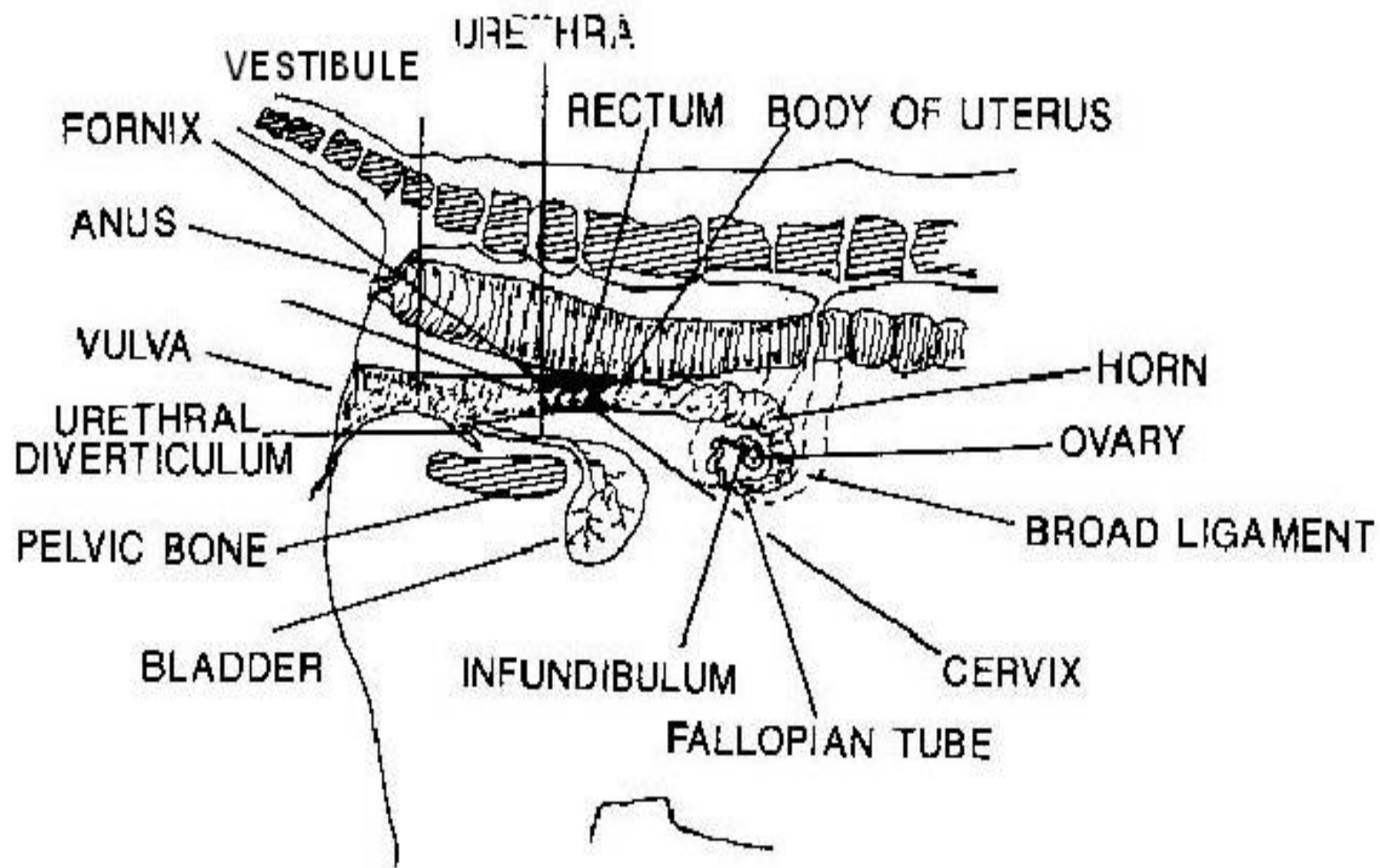
7.เป็นพื้นฐานของวิชาสูติศาสตร์และ
เวชวิทยาและวิทยาการสืบพันธุ์ (Obstetric
theriology and Gynecology)

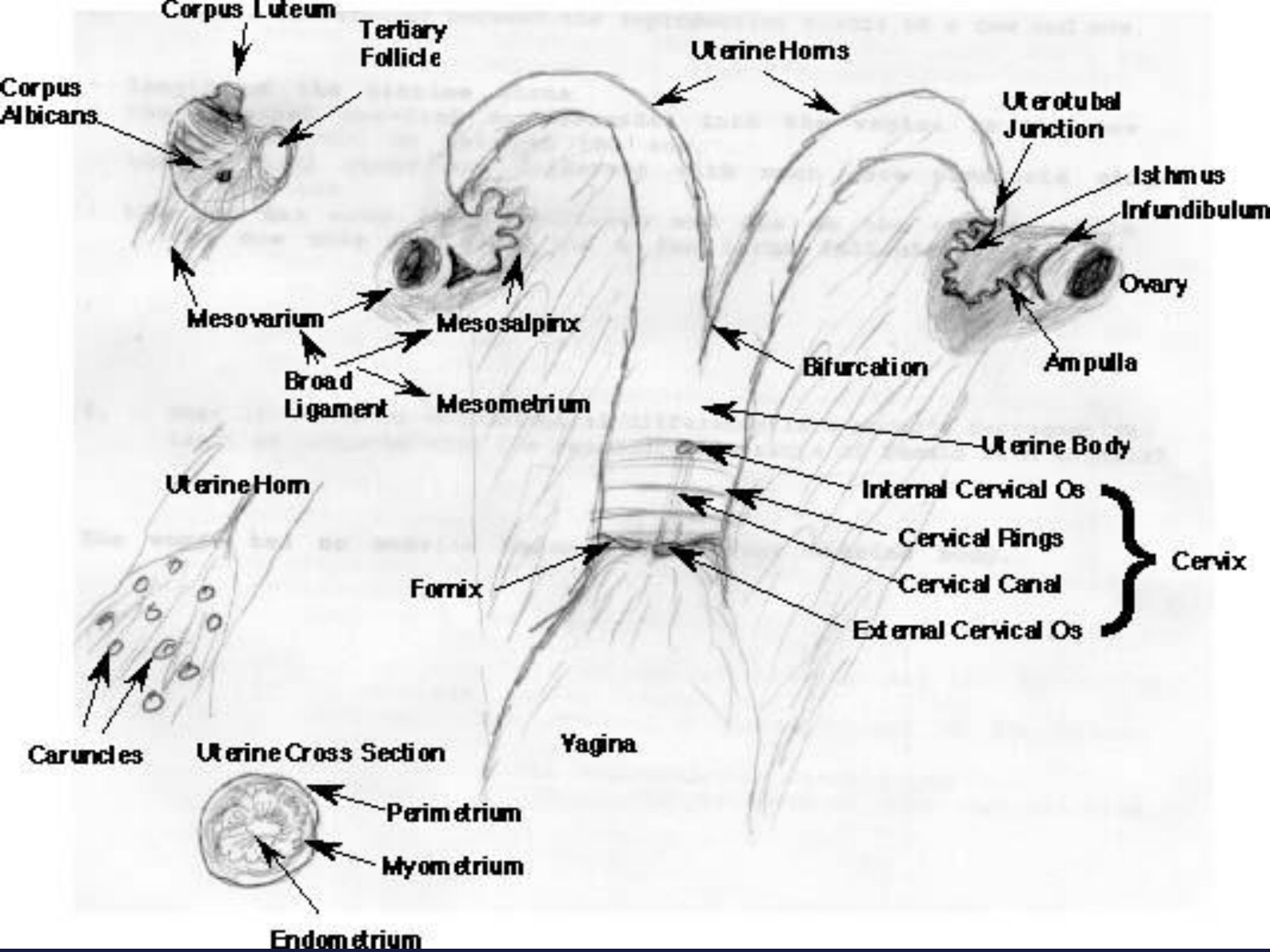
8.เป็นพื้นฐานของวิชาพยาธิวิทยา
(Pathology)

ระบบสืบพันธุ์โคเพศเมีย

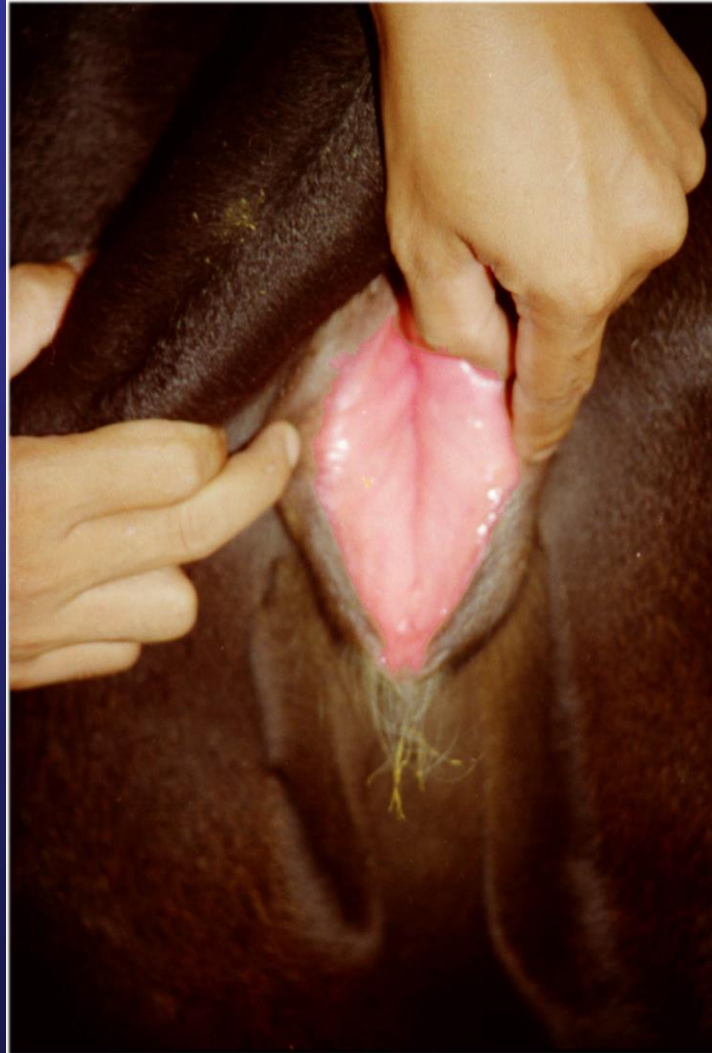
ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ

- 1.ปากช่องคลอด (Vulva)
- 2.กระพุ้งช่องคลอด(Vestibule)
- 3.ช่องคลอด (Vagina)
- 4.มดลูก (Uterus)
- 5.ท่อนำไข่ (Oviduct)
- 6.รังไข่ (Ovary)

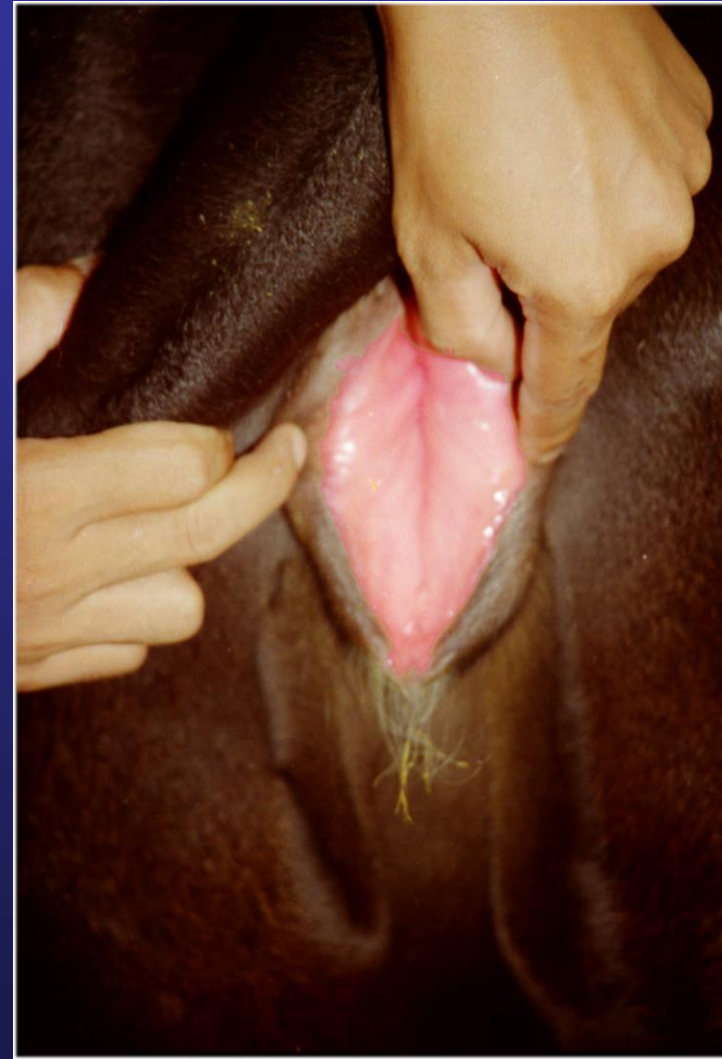
1.ปากช่องคลอด (Vulva)

เป็นอวัยวะสืบพันธุ์ ซึ่ง
สามารถมองเห็นได้จาก
ภายนอกตัวโค

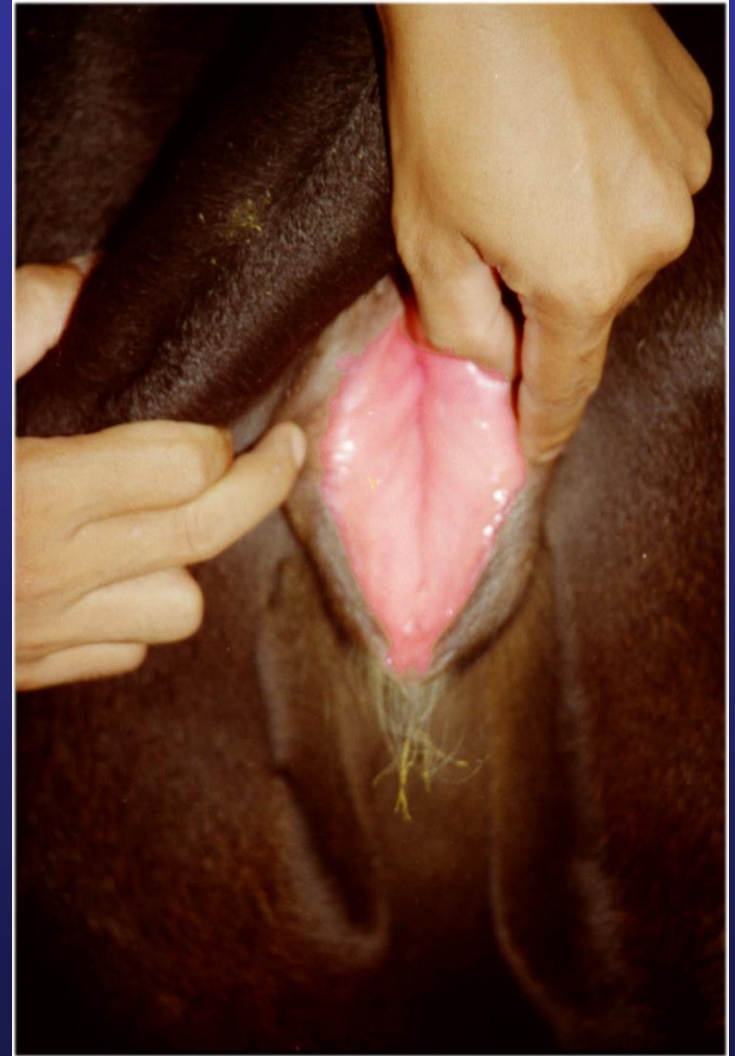
ประกอบด้วยแคม
(labia) ซึ่งมีลักษณะเป็น
กลีบใหญ่ ๆ 2 กลีบประกบ
กัน

กลีบทั้งสองจะเชื่อม
กันทางด้านบนและล่าง

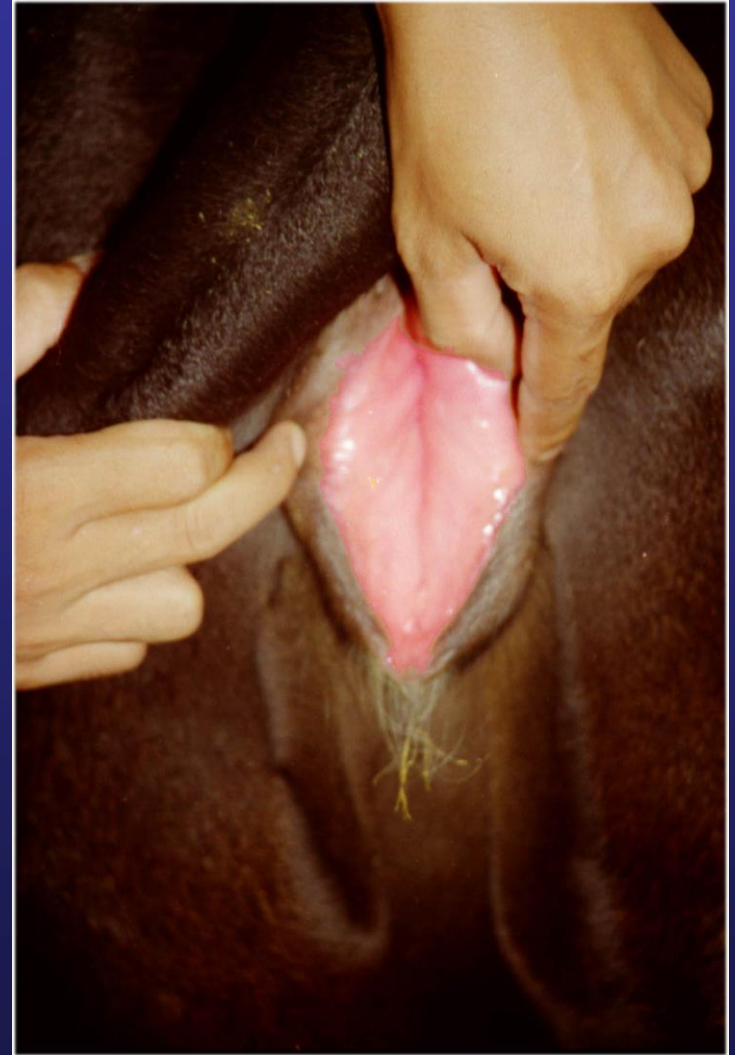

กลีบใหญ่ 2 กลีบ
ที่ประกบกัน ขาวบ้าน
เรียกว่าจิม มีชื่อว่า
เรียกว่าเลเบียร์ เมเจอร์
รา(Labia majora)

ในโคเพศเมียที่โต
เต็มทีกลีบนี้ จะยาว
ประมาณ 10
เซ็นติเมตร

ในช่วงเวลาที่โค
แสดงอาการเป็นสัปดาห์
กลีบจะบวมแดงจนเห็น
ได้ชัด

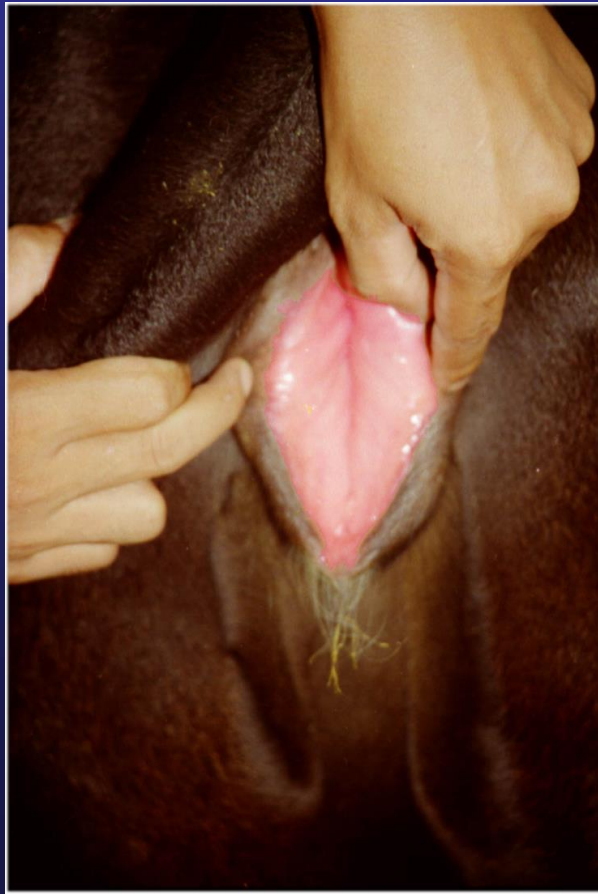

ถ้าangkليبใหญ่ 2 กลีบที่ประกบกันจะพบว่ามีกลีบเล็กอีก 2 กลีบอยู่ด้านใน

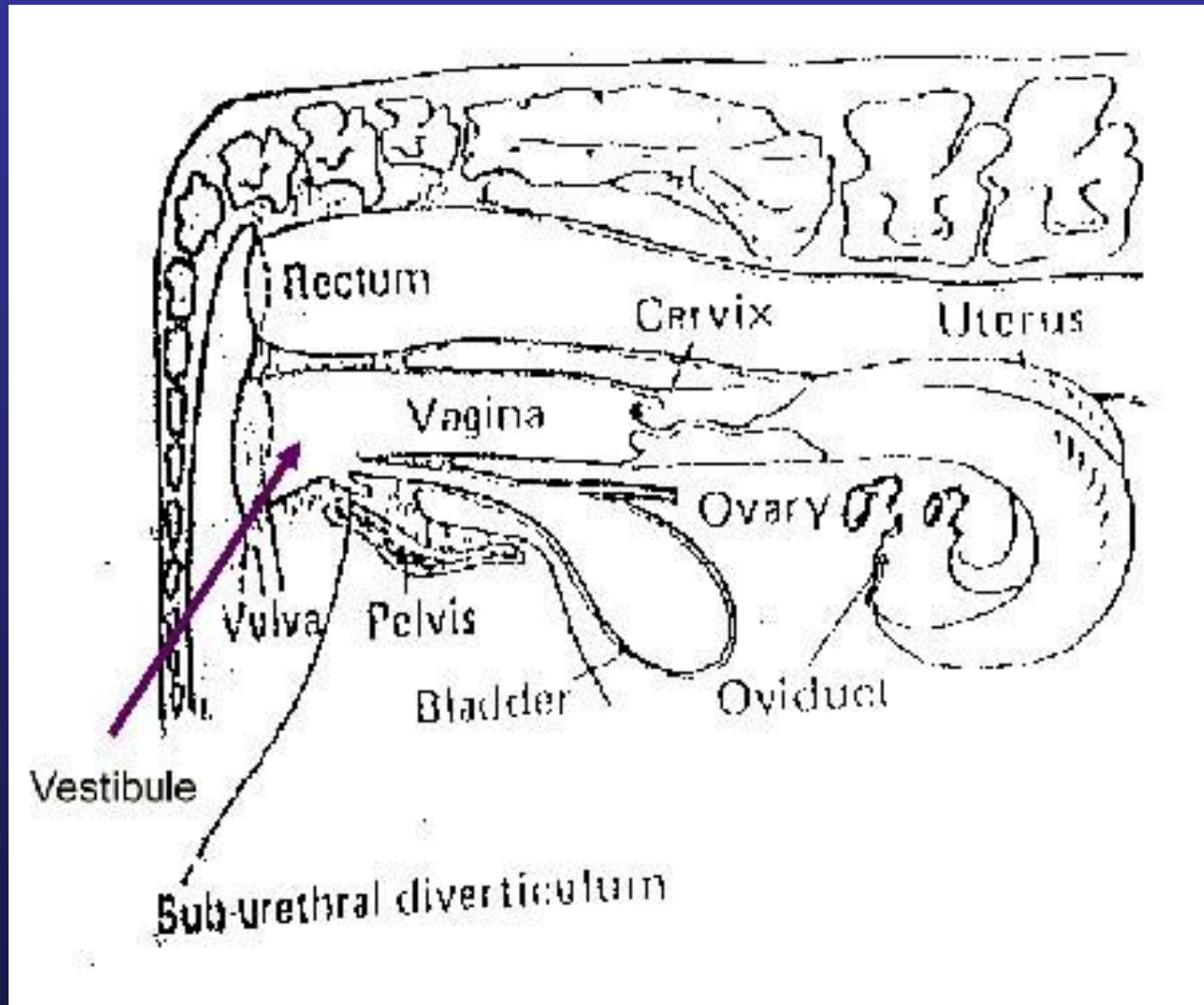
เรียกกลีบเล็กนี้ว่า เรียกว่าเลเบียร์ ไมนอรา(Labia minora)

ปากช่องคลอด(Vulva)

จะเป็นทางผ่านของอวัยวะเพศผู้
ในขณะผสมพันธุ์ และเป็นทางออกของน้ำ
ปัสสาวะ

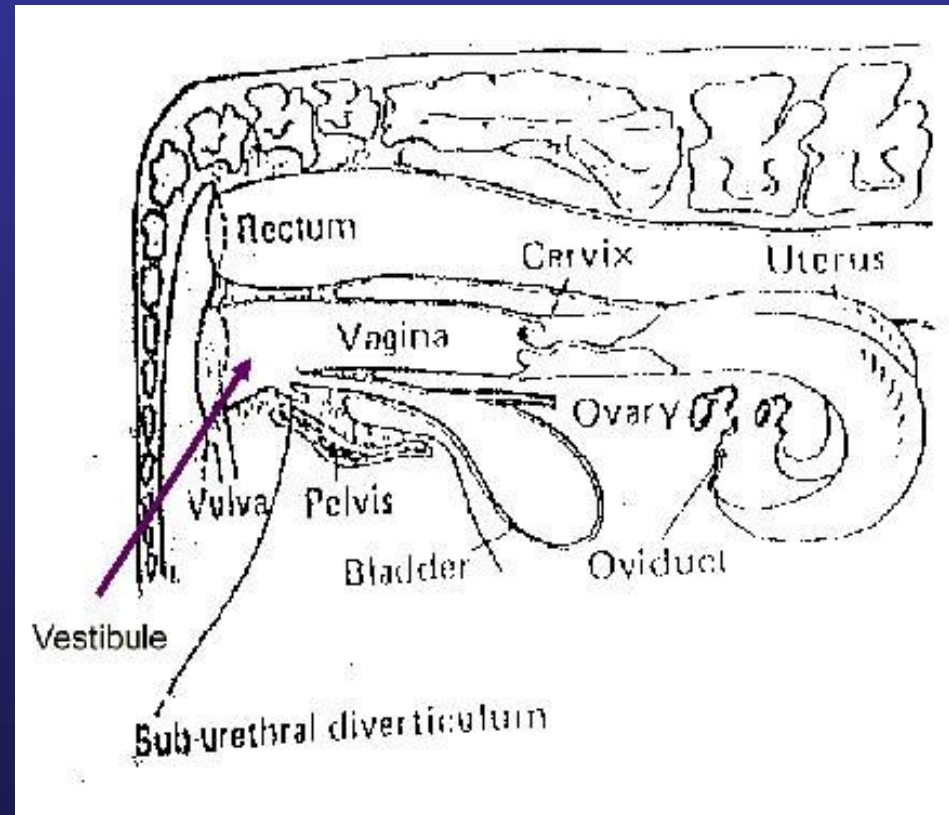

2. กระพุ้งช่องคลอด (Vestibule)

เป็นส่วนที่ถัด
เข้าไปจากปากช่อง
คลอด

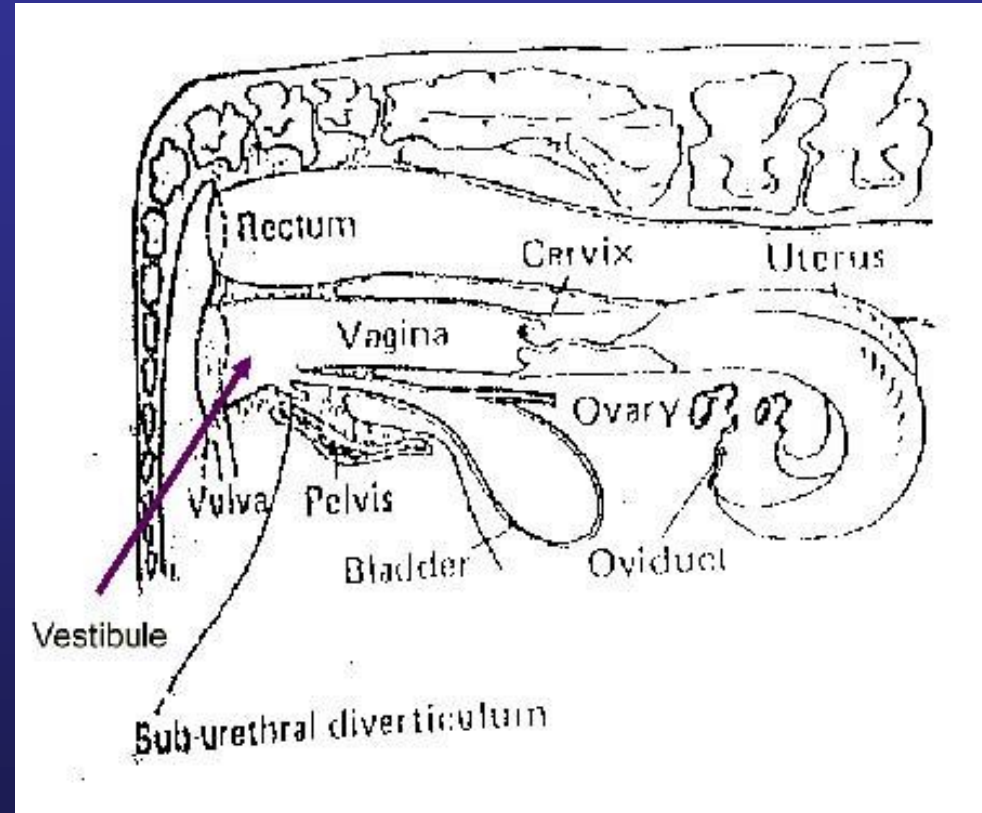
โคสาวบางตัว มี
แผ่นบาง ๆ ปิดอยู่
เรียกแผ่นบาง ๆ
ที่มาปิดว่า เยื่อ
พรหมจารีย์
(Hymen)

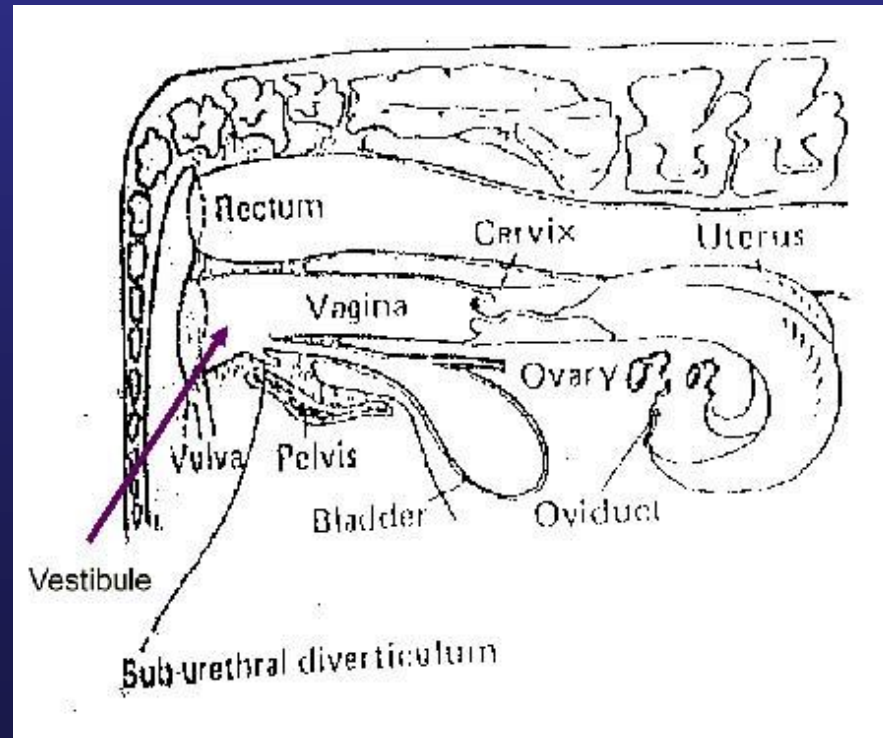
กระพุ้งช่อง
คลอด (Vestibule)
จะเป็นส่วนสั้น ๆ

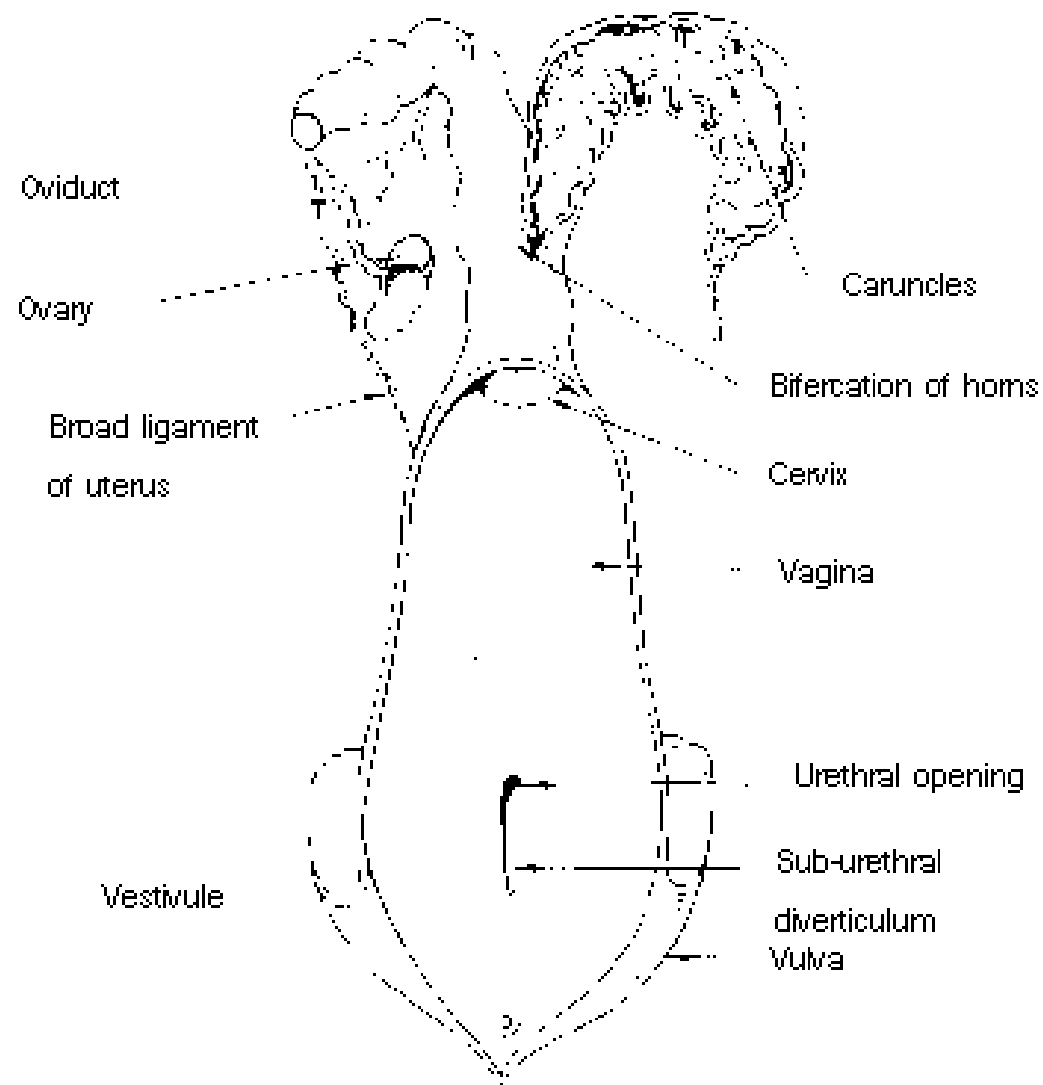
ความยาวเพียง
2-5 เซนติเมตร

ปลายด้านใน
ของส่วนที่เป็นกระพุ้ง
จะต่อกับช่องคลอด
(Vagina)

บริเวณที่เป็นรอยต่อระหว่างกระพุ้งช่อง
คลอด (Vestibule) และช่องคลอด (Vagina)
จะมีรูเปิดของท่อปัสสาวะมาเปิด

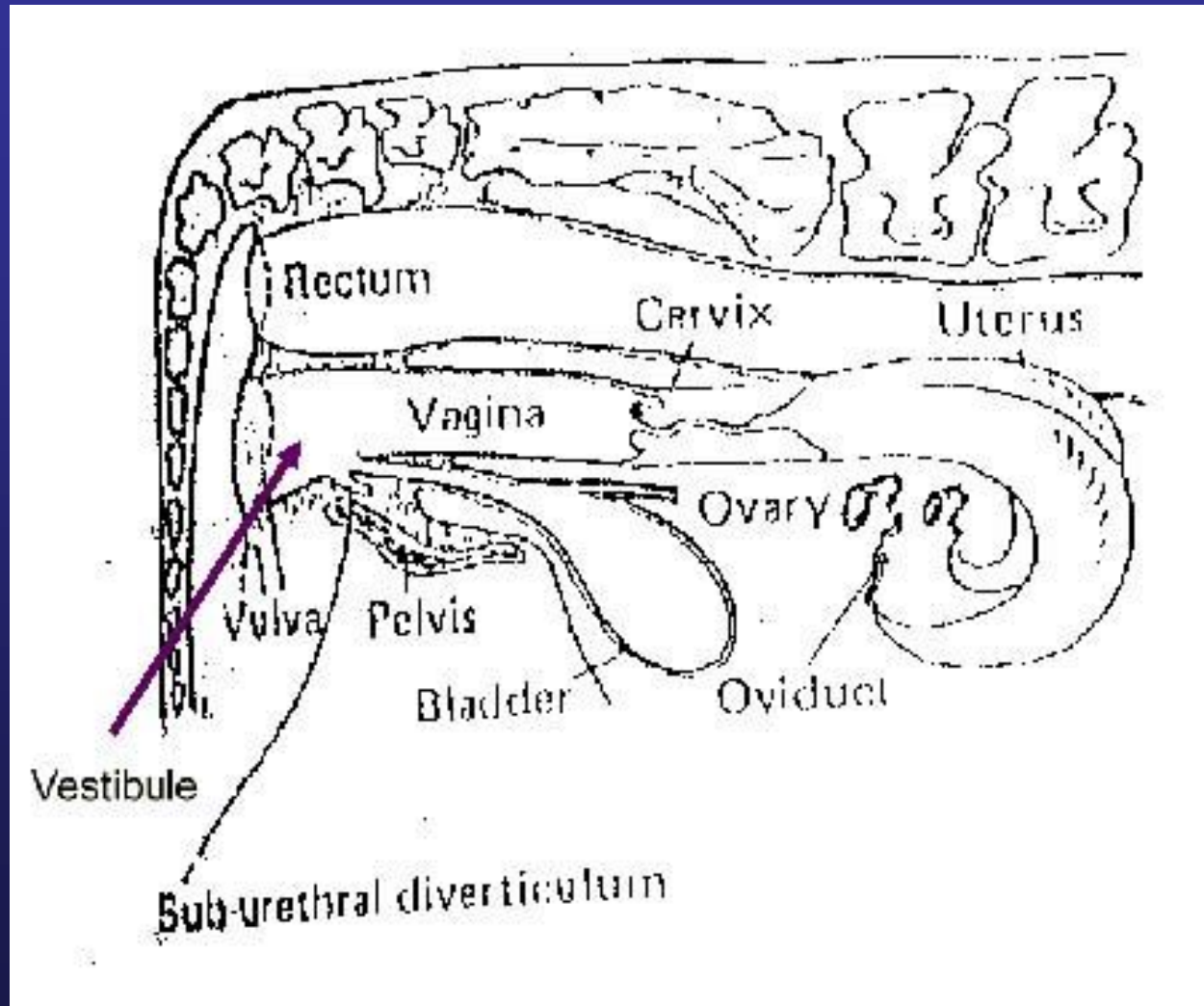

กระพุ้งช่องคลอด (Vestibule) มีต่อม
ผลิตน้ำเมือกจำนวนมาก ทำหน้าที่ผลิตน้ำ
เมือกลักษณะเหนียวใส โดยจะหลั่งออกมา
ในขณะที่โคแสดงอาการเป็นสัด

มุมด้านล่างของกระพุ้งช่องคลอด มีปุ่ม
กระสัน (Clitoris) เป็นส่วนที่มีเส้นประสาท
มาหล่อเลี้ยงมากทำให้ไวต่อการสัมผัส

3. ช่องคลอด (Vagina)

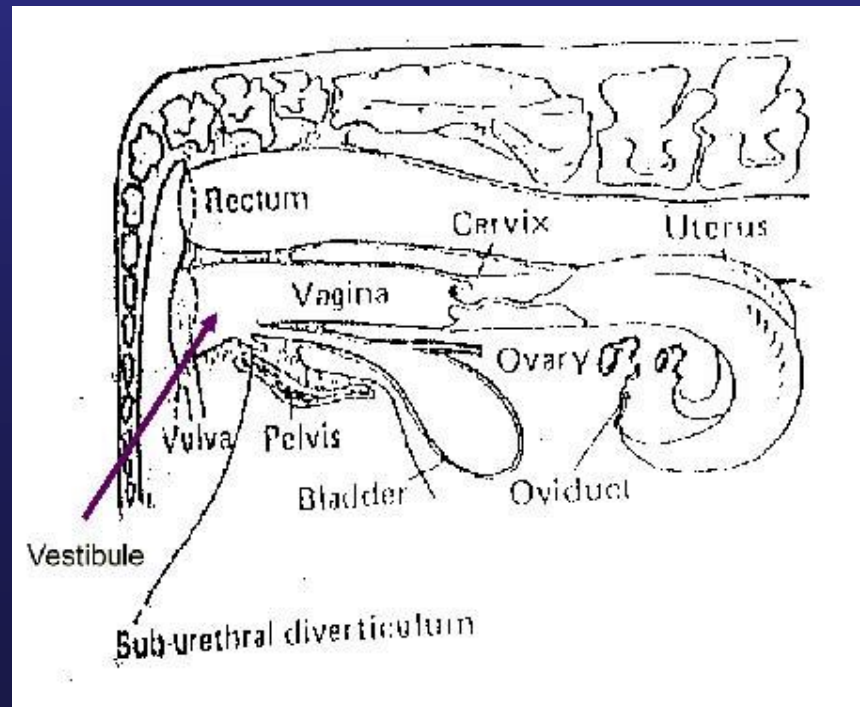

มีลักษณะเป็นท่อ

ยาวประมาณ 20-30 เซนติเมตร

ผนังบางมีลักษณะเป็นหีบ (Fold)

ยืดหยุ่นได้ดี

ช่องคลอดมีต่อมสร้างน้ำเมือกเป็น
จำนวนมาก

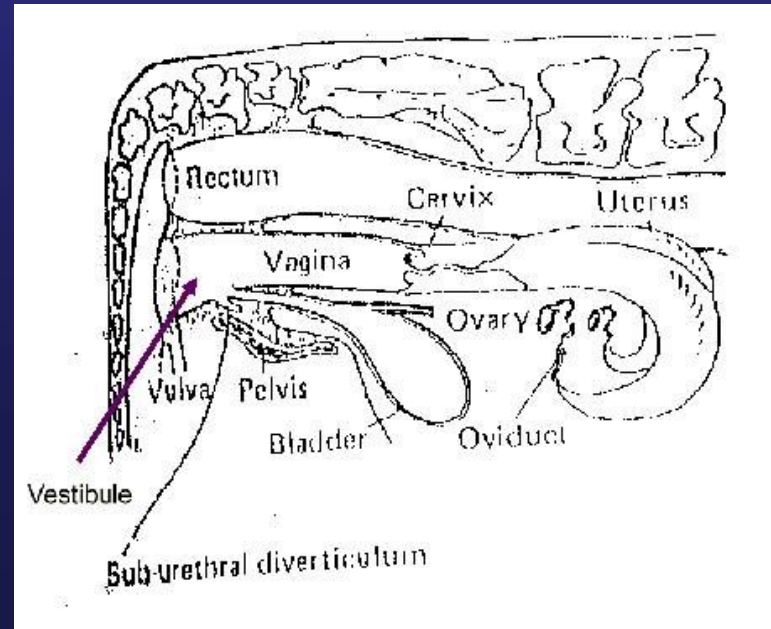
ต่อมสร้างเมือก จะสร้างเมือกที่ใส เพื่อ
ล้างช่องคลอดและขับสิ่งแปลกปลอม ที่ผ่าน
เข้าไปให้หลุดออกมา

เมือกจะถูกขับออกมามากในขณะที่โค
แสดงอาการเป็นสัดเช่นเดียวกับต่อมใน
กระพุ้งช่องคลอด

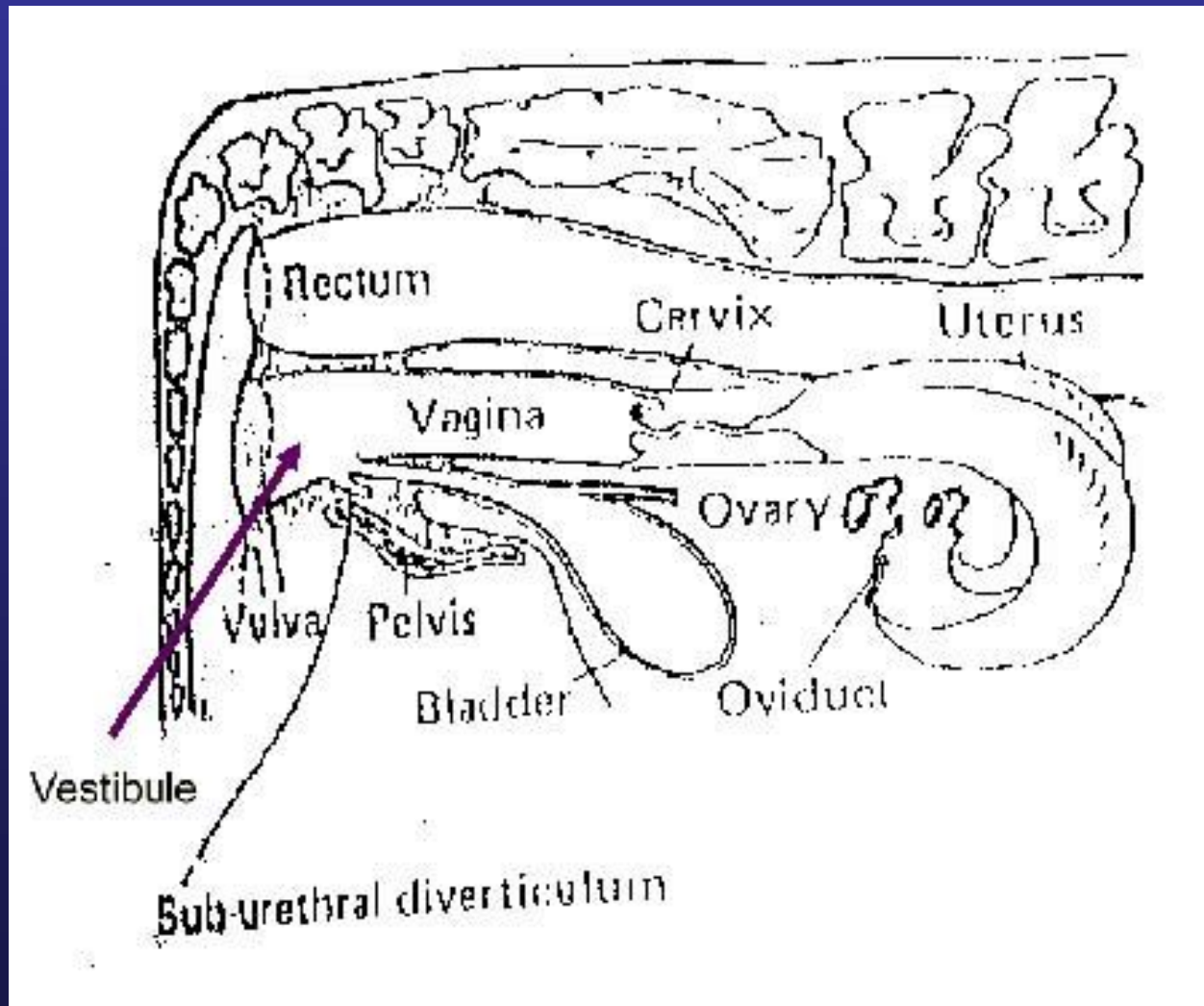
ช่องคลอดมีหน้าที่

รองรับอวัยวะเพศของเพศผู้(Penis)
ขณะผสมพันธุ์

เป็นทางออกของลูกและรกใน
กระบวนการคลอด

4.มดลูก (Uterus)

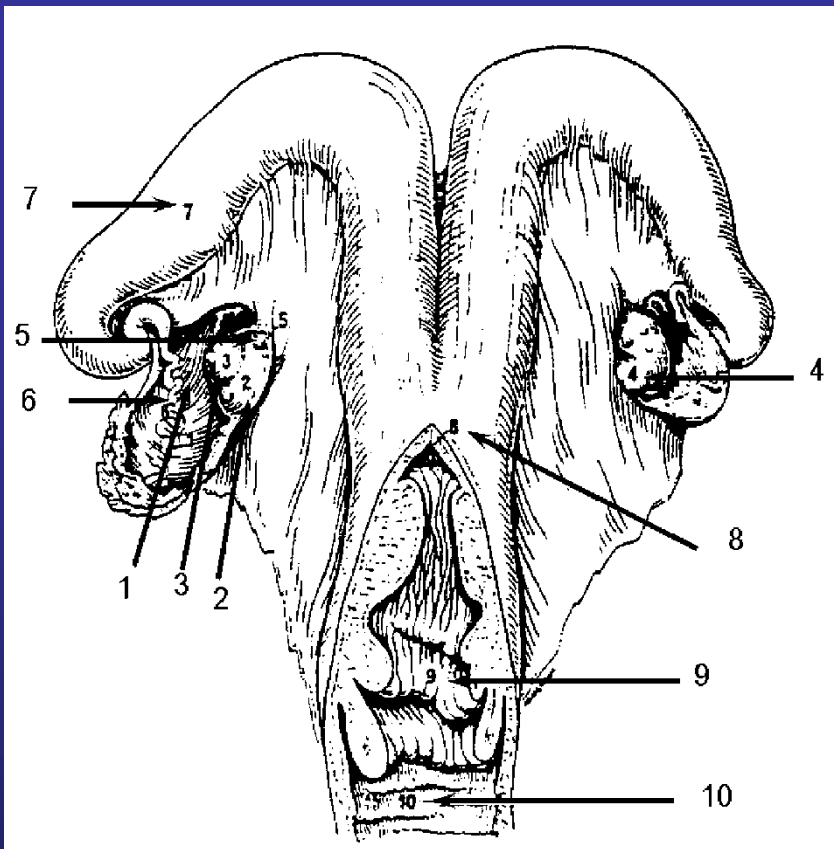

มดลูกของโค แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

1.คอมดลูก หรือปากมดลูก(Cervix)

2. ตัวมดลูก (Body of uterus)

3.ปีกมดลูก (Horn of uterus) มี 2 ข้าง
ซ้าย-ขวา

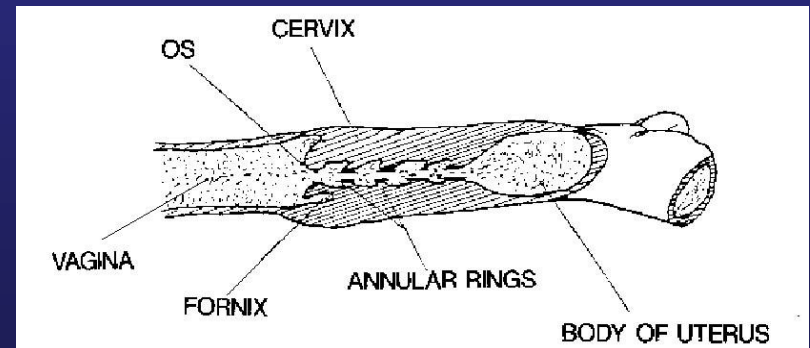
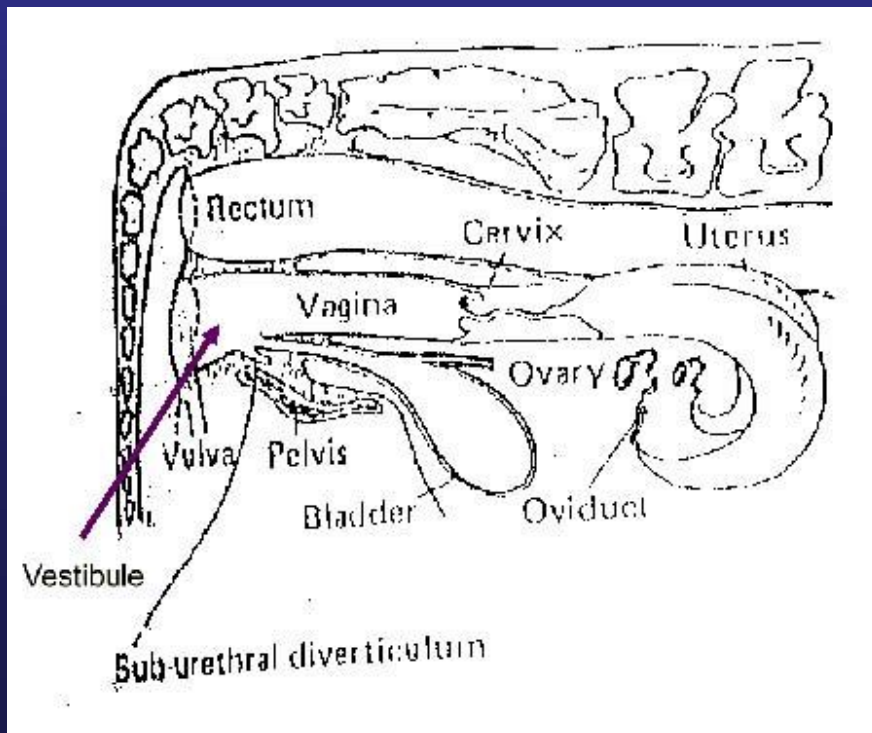

คอมดลูก (Cervix)

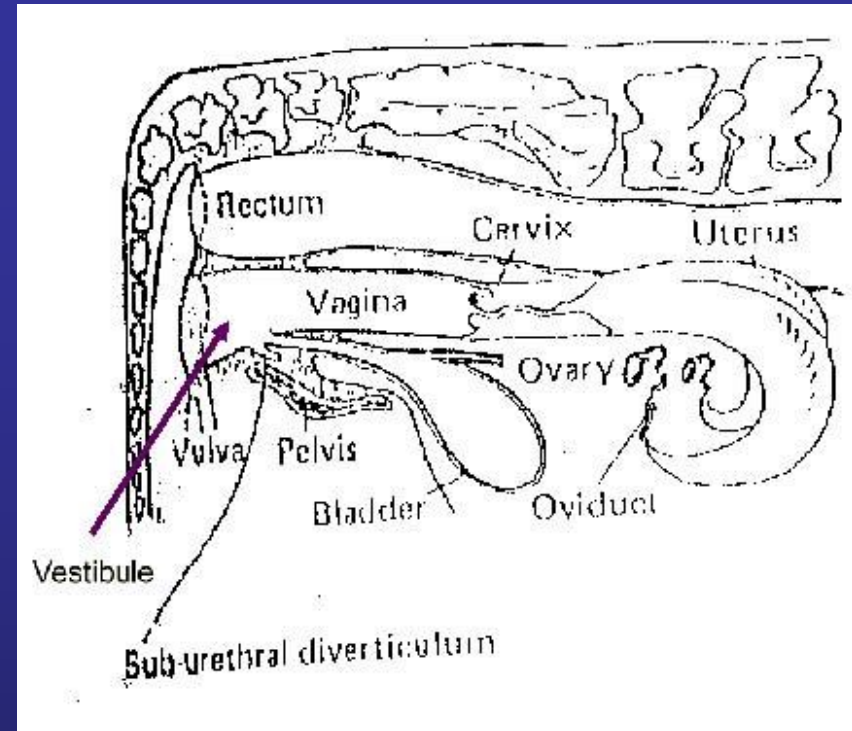
อาจเรียกว่าปากมดลูก

มีลักษณะเป็นท่อ

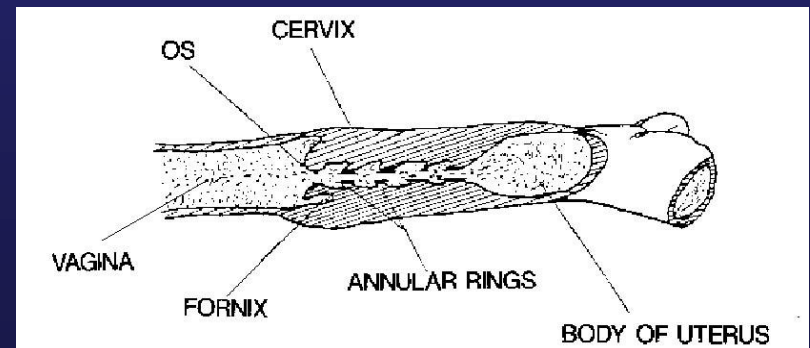
ประกอบด้วยกล้ามเนื้อที่แข็งแรง

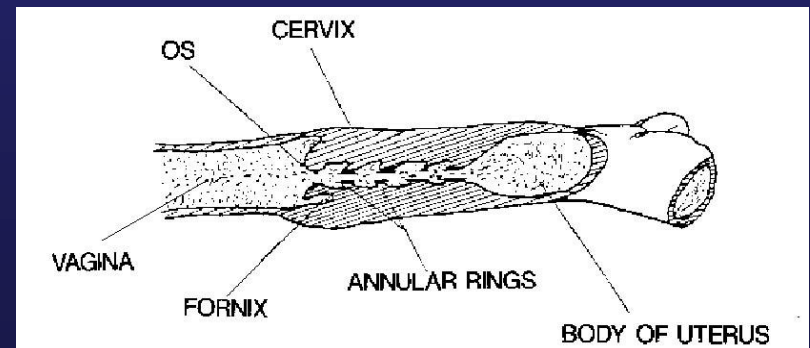
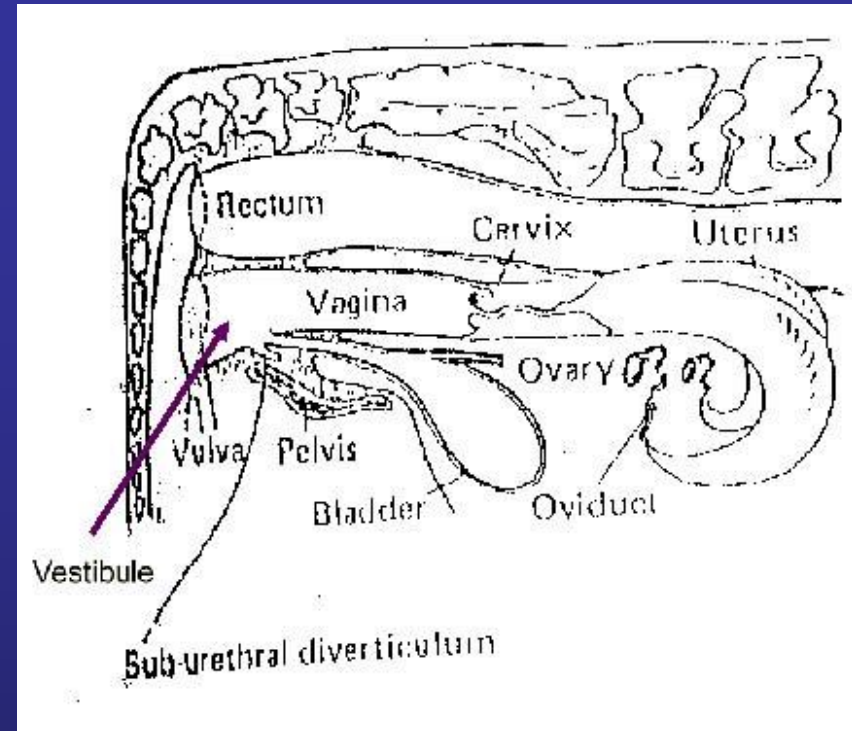
คอมดลูกจะอยู่
ระหว่างตัวมดลูก
(Body of uterus) กับ
ช่องคลอด (Vagina)

คอมดลูก
(Cervix) ยาวประมาณ
5 – 10 เซนติเมตร

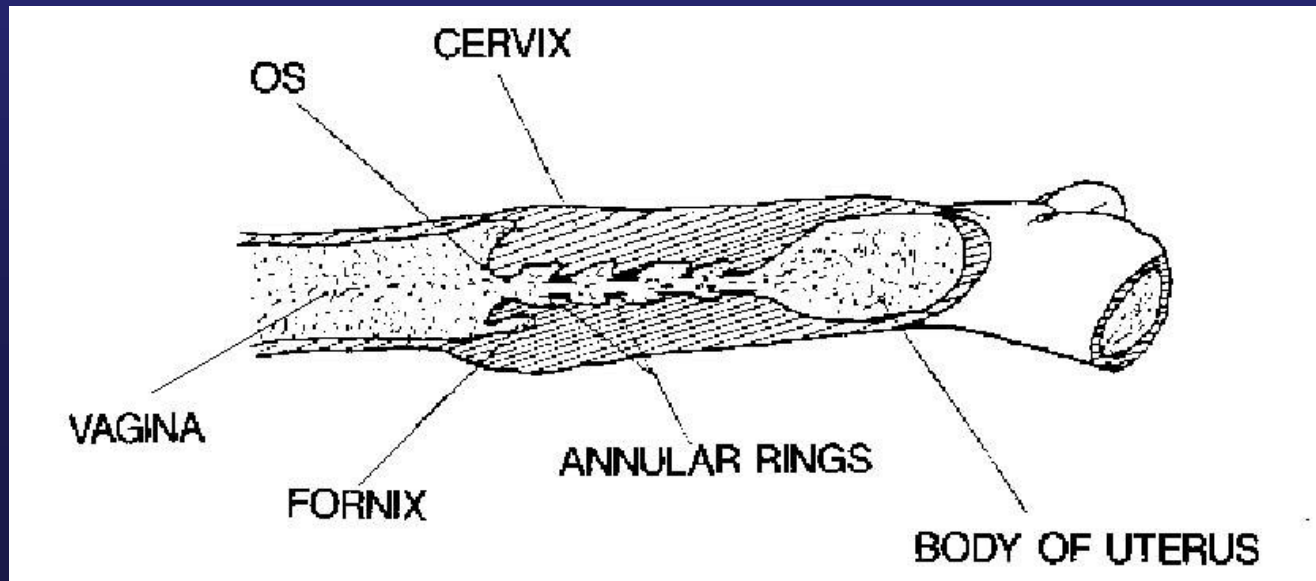

เส้นผ่าศูนย์กลาง
ส่วนที่ติดกับตัว
มดลูก จะ
ประมาณ 1.5 - 7
เซนติเมตร

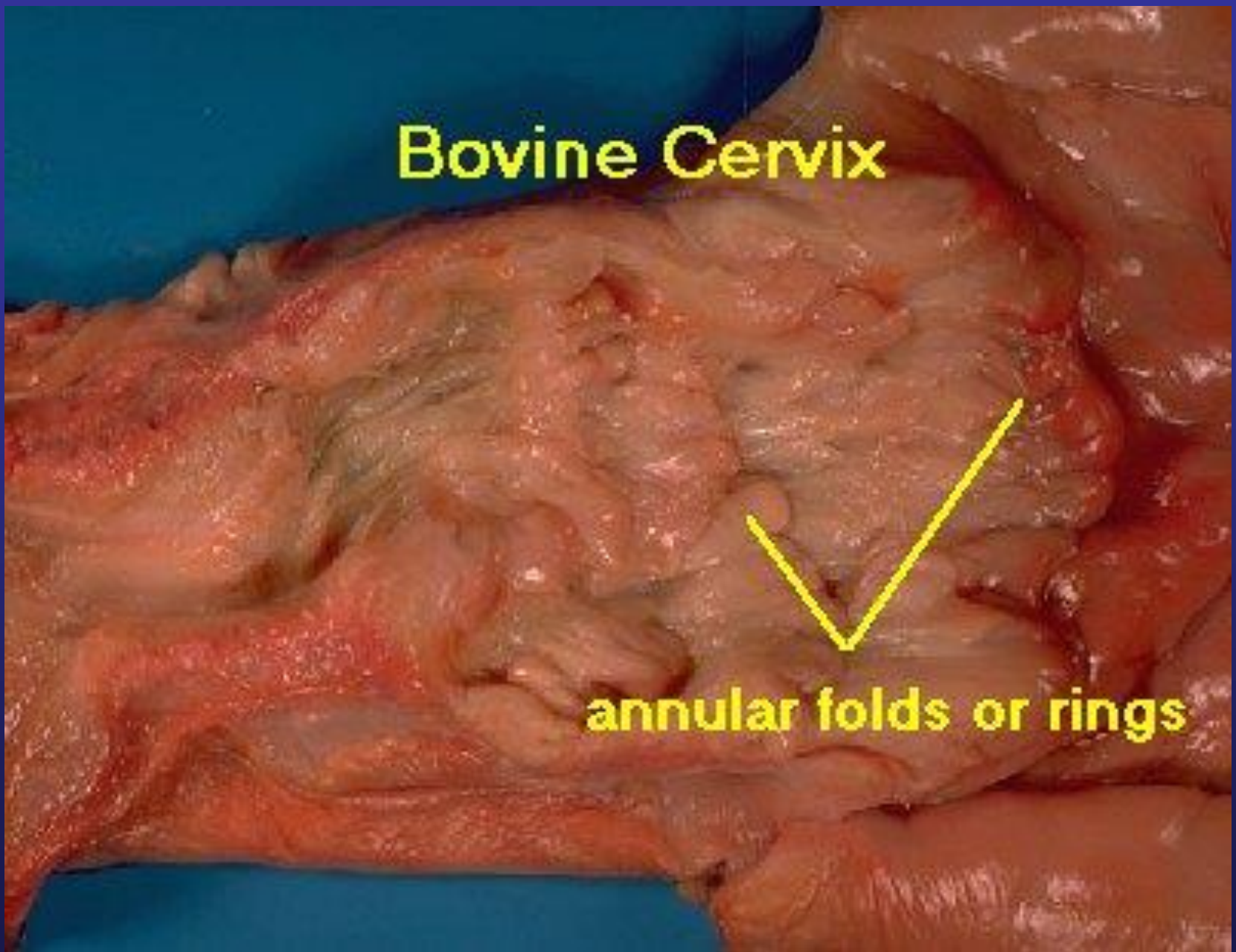
คอมดลูกจะมีรูเล็ก ๆ ผ่านตลอดความยาว

รูเปิดเล็ก ๆ นี้ ถูกล้อมรอบด้วยส่วนของเนื้อเยื่อซึ่งพับไปพับมา(Annular Rings) และเป็นกล้ามเนื้อที่หนา

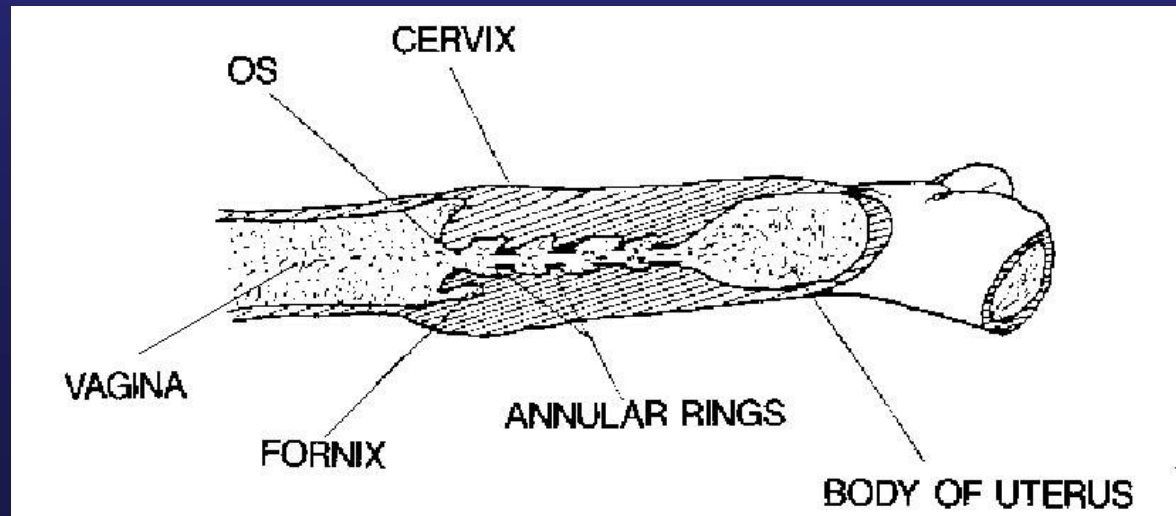
Bovine Cervix

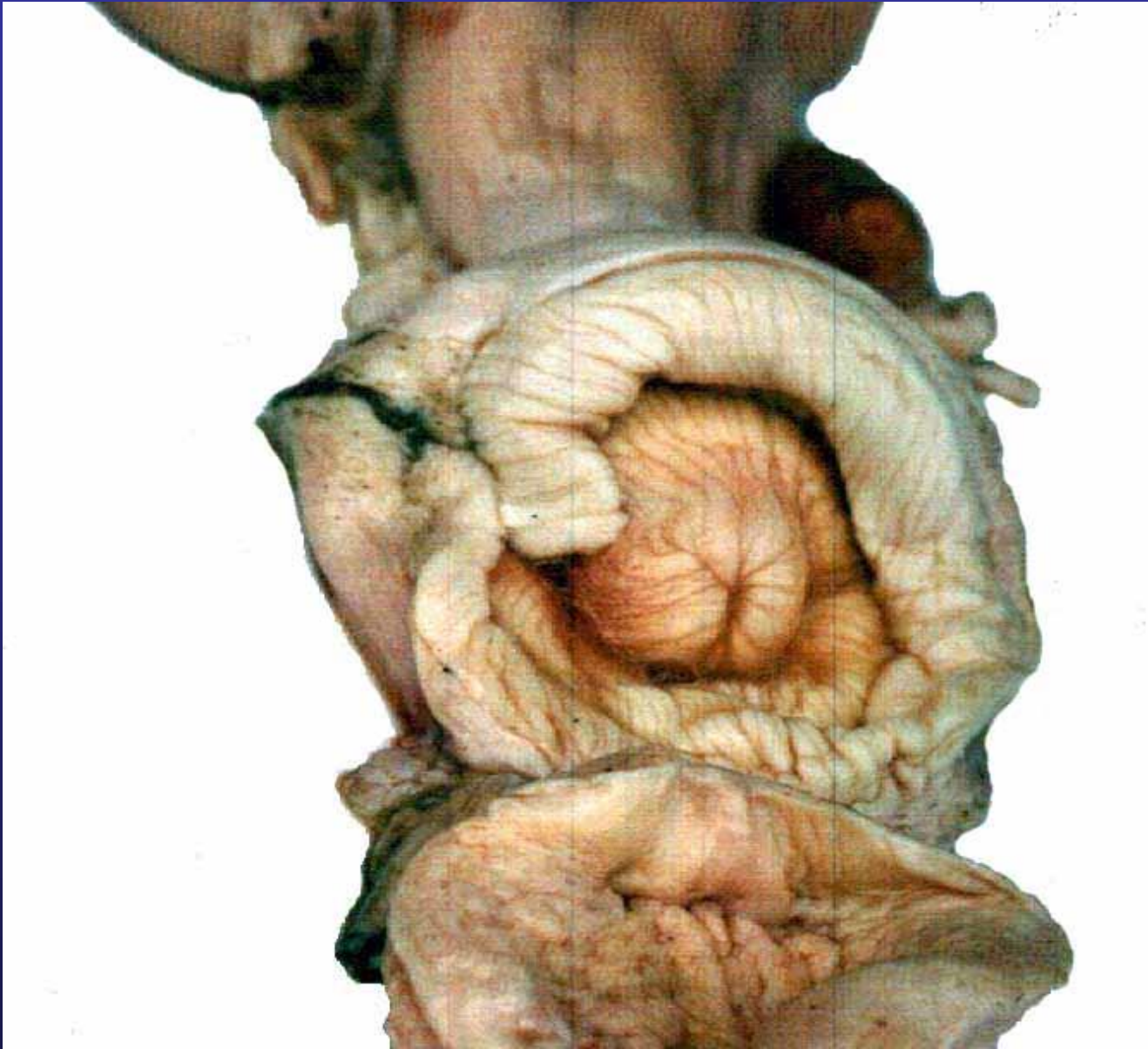
annular folds or rings

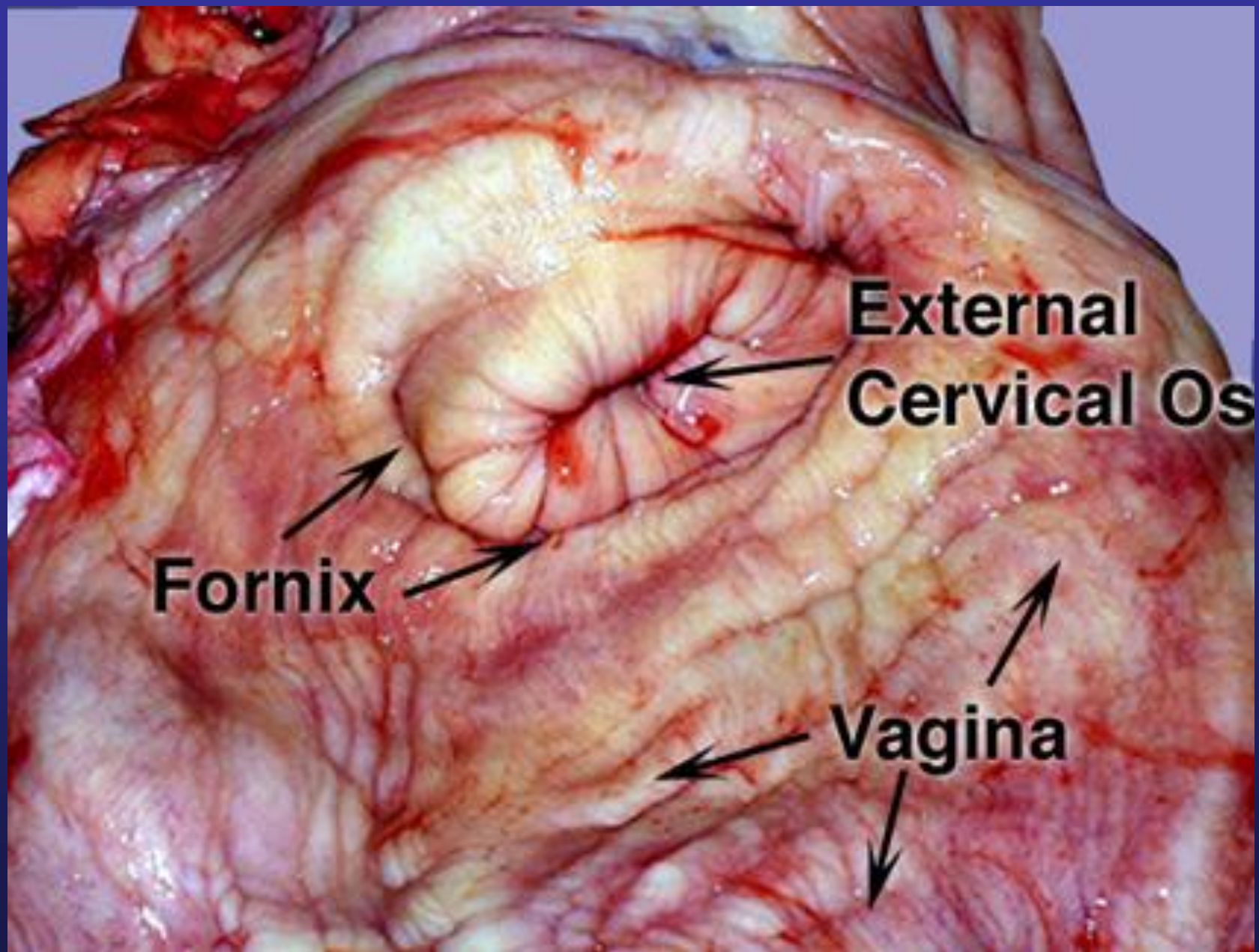

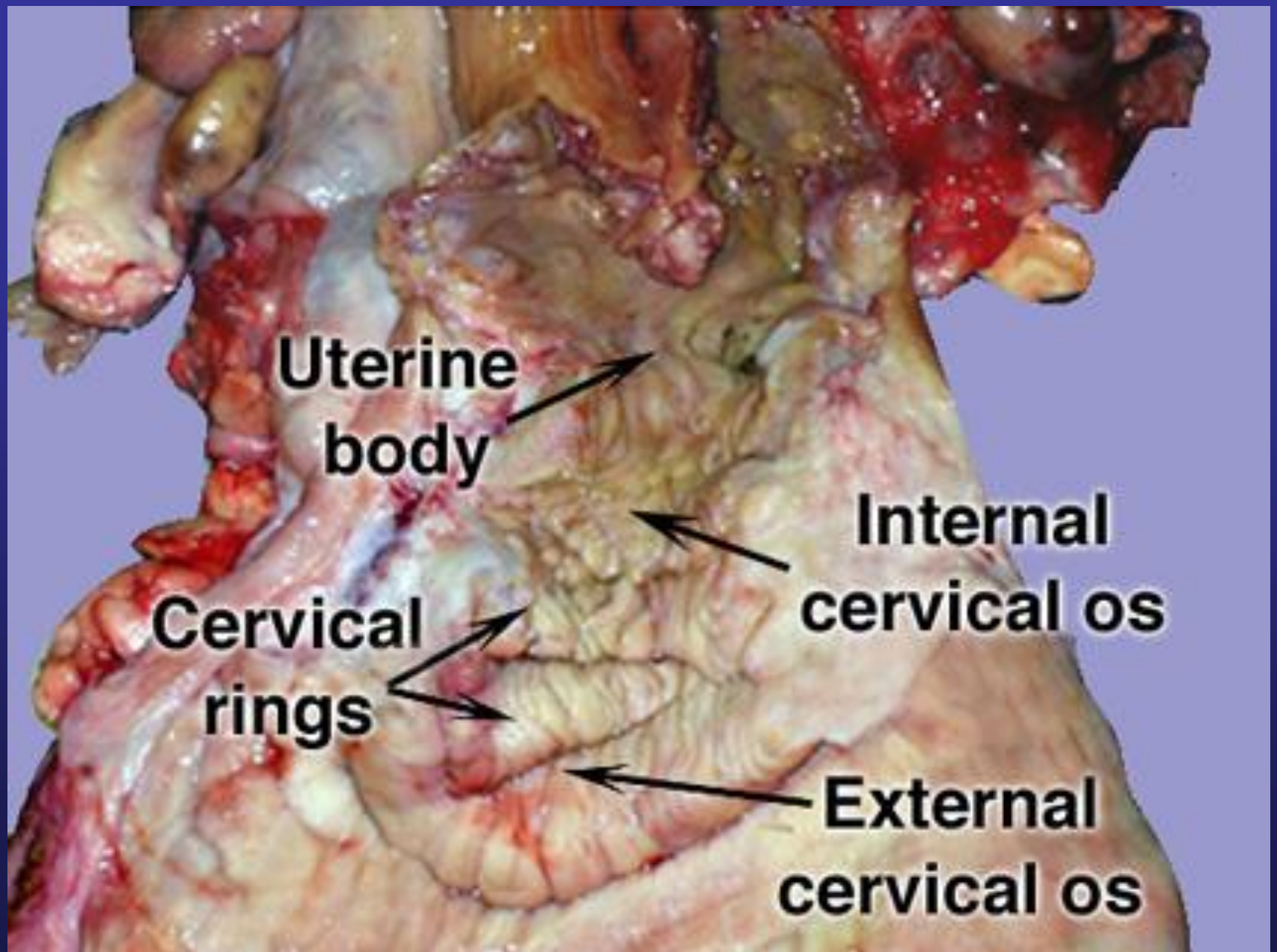
เนื้อเยื่อซึ่งพับไปพับมาถ้าอยู่ที่ปลาย
ด้านนอกส่วนที่ติดกับช่องคลอด เรียกว่า
External os

ถ้าอยู่ที่ปลายด้านในส่วนที่ติดกับตัว
มดลูก เรียกว่า Internal os

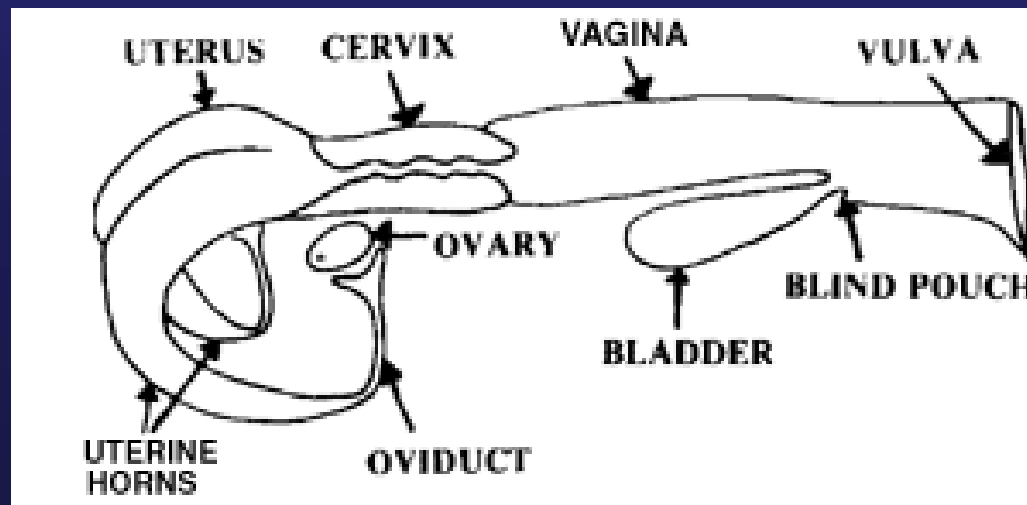

คอมดลูกจะมีต่อมสร้างน้ำเมือกซึ่งจะขับออกมาในขณะที่โคแสดงอาการเป็นสัด

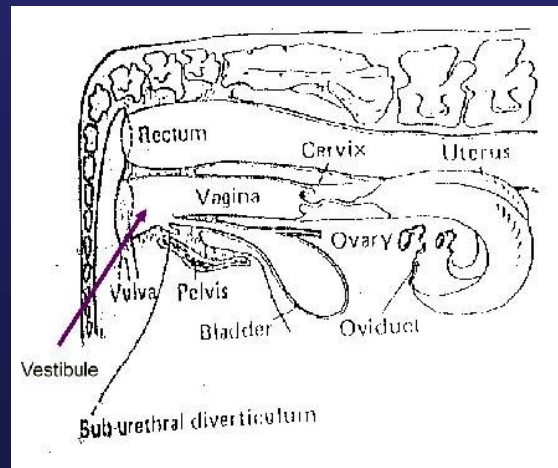
ในขณะที่แม่โคตั้งท้องน้ำเมือกที่คอมดลูกจะจับกันเป็นก้อนแข็ง (Mucus plug) อุดแน่น ป้องกันไม่ให้สิ่งแปลกปลอมต่าง ๆ เข้าไปทำอันตรายต่อลูกอ่อนในมดลูก

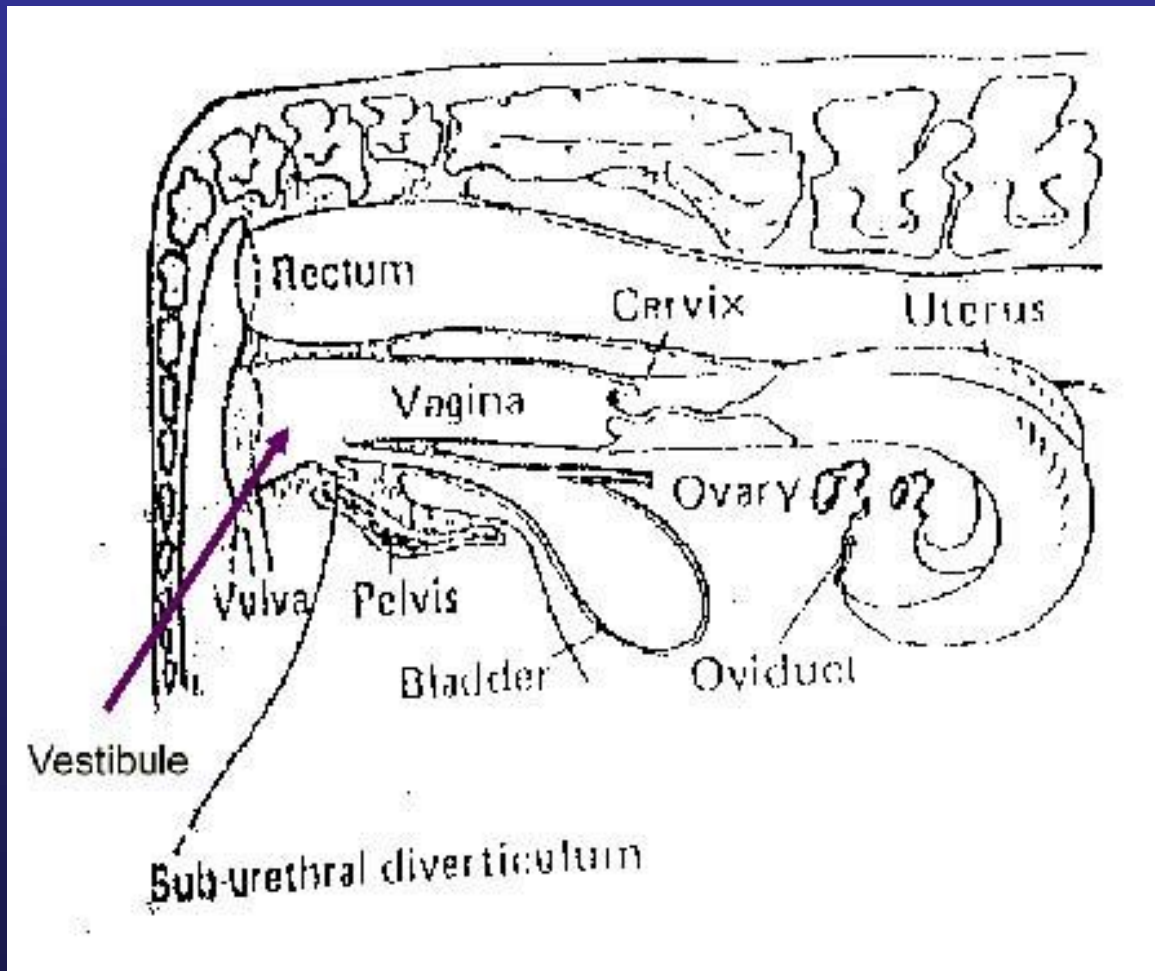
ตำแหน่งของคอมดลูก

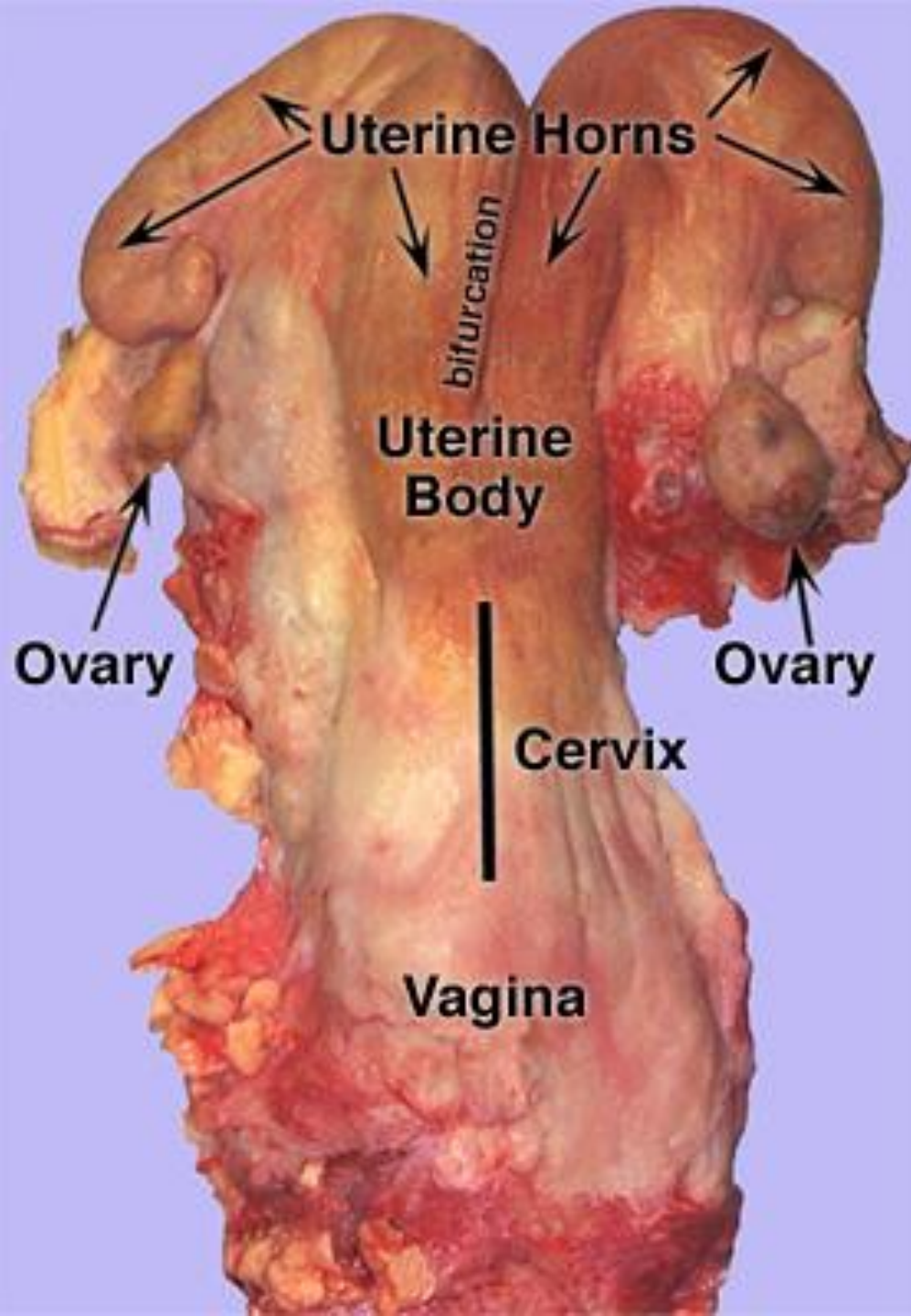
ปกติจะพาดอยู่บนกระดูกเชิงกราน

แต่ถ้ามีการตั้งท้อง หรือเกิดมีการ
ผิดปกติขึ้นคอมดลูกอาจเลื่อนไปอยู่ที่ขอบ
กระดูกเชิงกรานหรืออยู่ในช่องท้อง

ตัวมดลูก(Body of uterus)

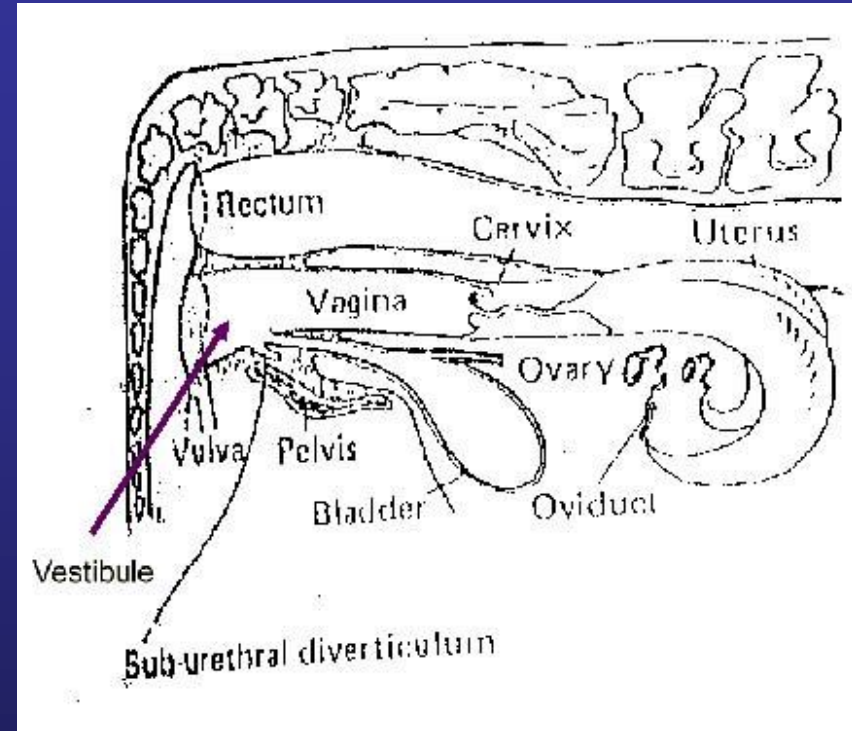

จะอยู่ต่อจากคอ
มดลูก(Cervix)

ตัวมดลูกยาว
ประมาณ 2.5-3
เซนติเมตร

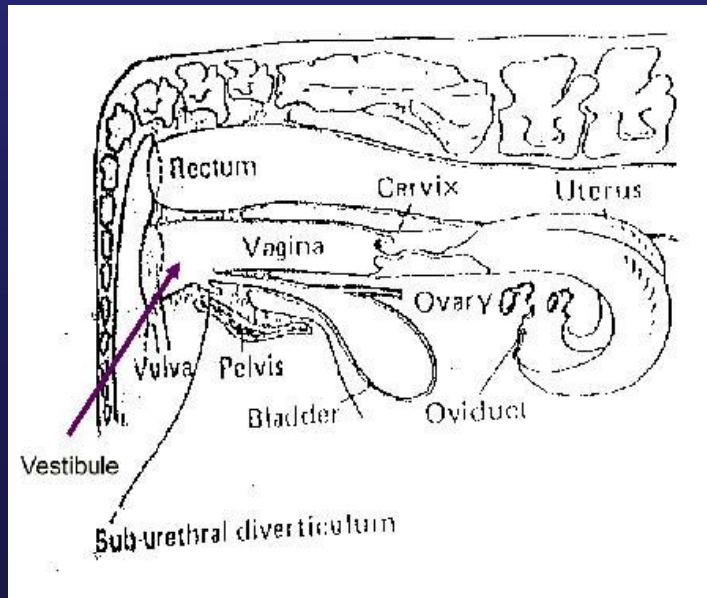
เส้นผ่าศูนย์กลาง
ประมาณ 3-4
เซนติเมตร

ผนังบาง

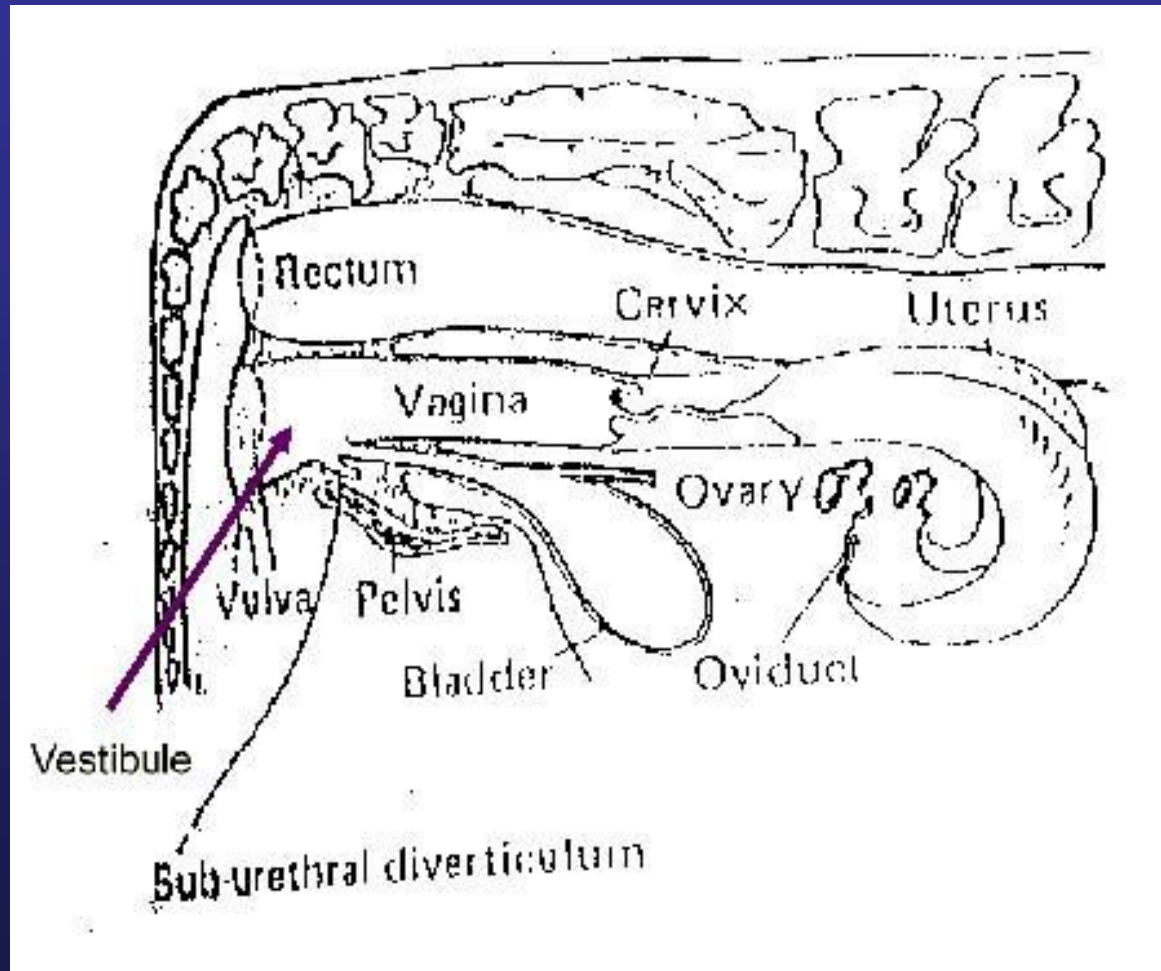

ปลายของตัวมดลูก จะถูกแบ่งเป็นซ้าย
และขวา และเป็นท่อยาวออกไปทั้ง 2 ข้าง
ซึ่งจะไปเชื่อมต่อเป็นปีกมดลูก

ตัวมดลูกจะมีต่อมซึ่งสร้างน้ำเมือกซึ่งจะ
ขับออกมาในขณะที่โคแสดงอาการเป็นสัด

ปีกมดลูก(Horn of uterus)

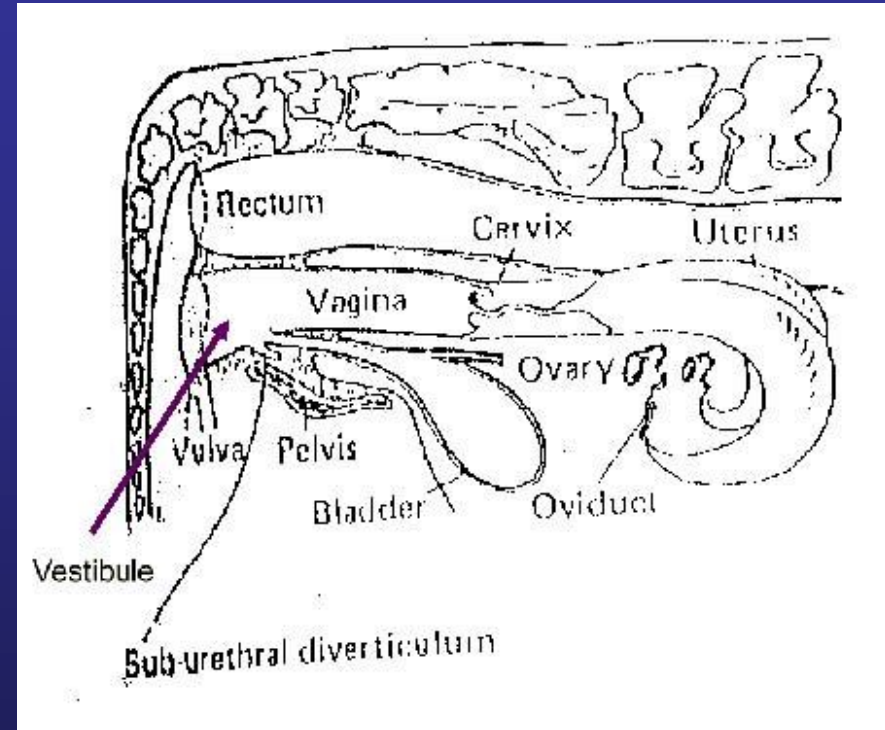

ปีกมดลูกจะเป็น
ส่วนที่ต่อมาจากตัว
มดลูก

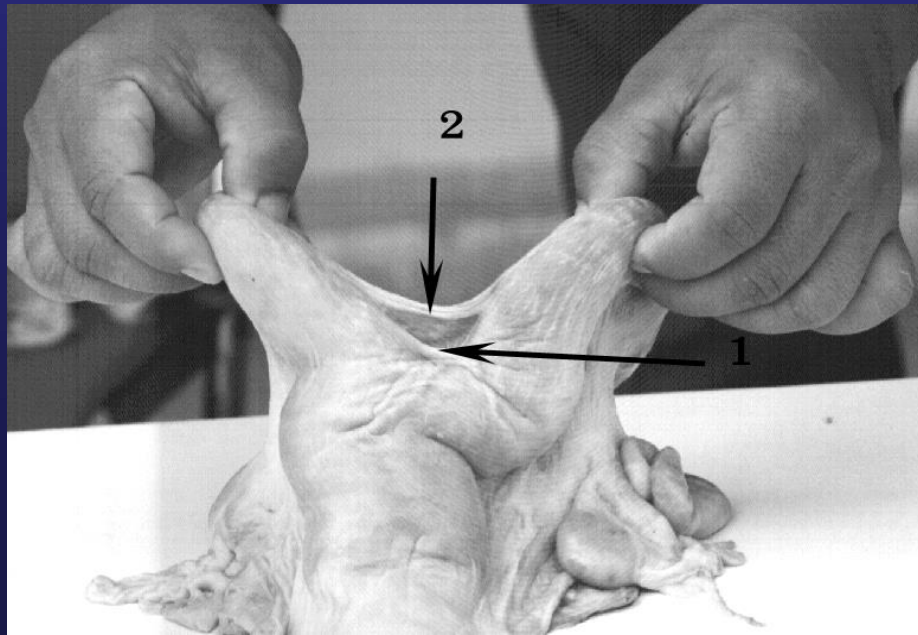
มี 2 ข้าง ซ้าย
และขวา

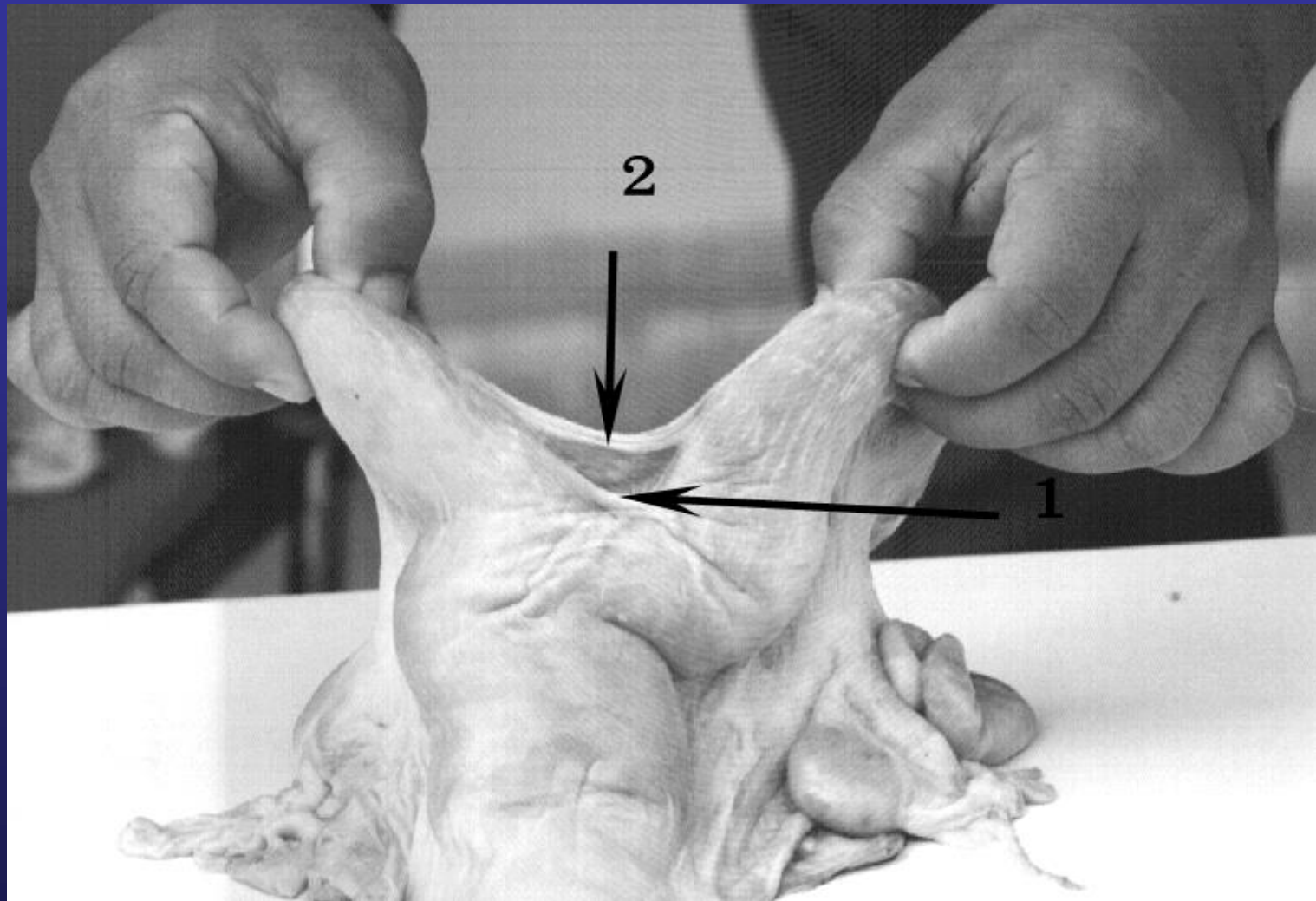
ปีกมดลูกแต่ละ
ข้างยาวประมาณ 30
เซนติเมตร

บริเวณตรงกลางระหว่างปีกซ้ายและขวา
จะมีเอ็นเรียกว่าเอ็นระหว่างปีกมดลูก
(Intercornual ligament) ยึดอยู่

เอ็นระหว่างปีกมดลูก (Intercornual
ligament) มี 2 เส้น ด้านบนและด้านล่าง

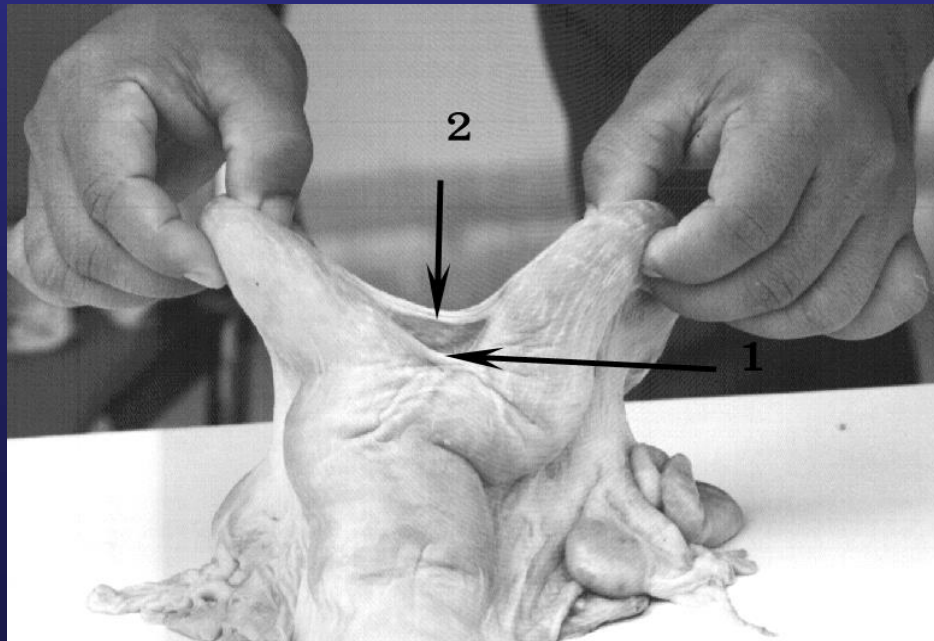

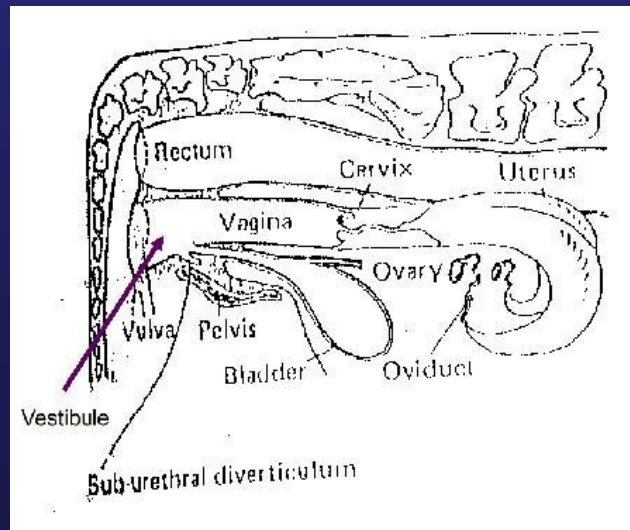
เอ็นด้านบนเรียกว่าเอ็นระหว่างปีกมดลูก
ด้านบน(Dorsal intercornusl ligament)

ด้านล่าง เรียกว่าเอ็นระหว่างปีกมดลูก
ด้านล่าง (Ventral intercornual ligament)

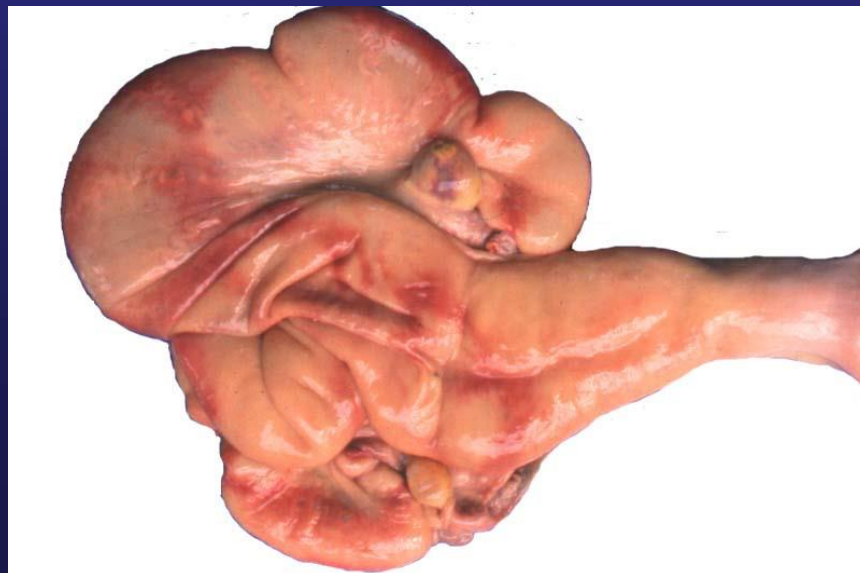
ขณะที่โคแสดงอาการเป็นสัดปีกมดลูก
จะแข็ง ยึดหยุ่น และจะม้วนบิดเข้าคล้ายเขา
ของแกะ

โคยังไม่แสดงอาการเป็นสัดปีกมดลูกจะ
นิ่มเหลวและยืดยาวออก

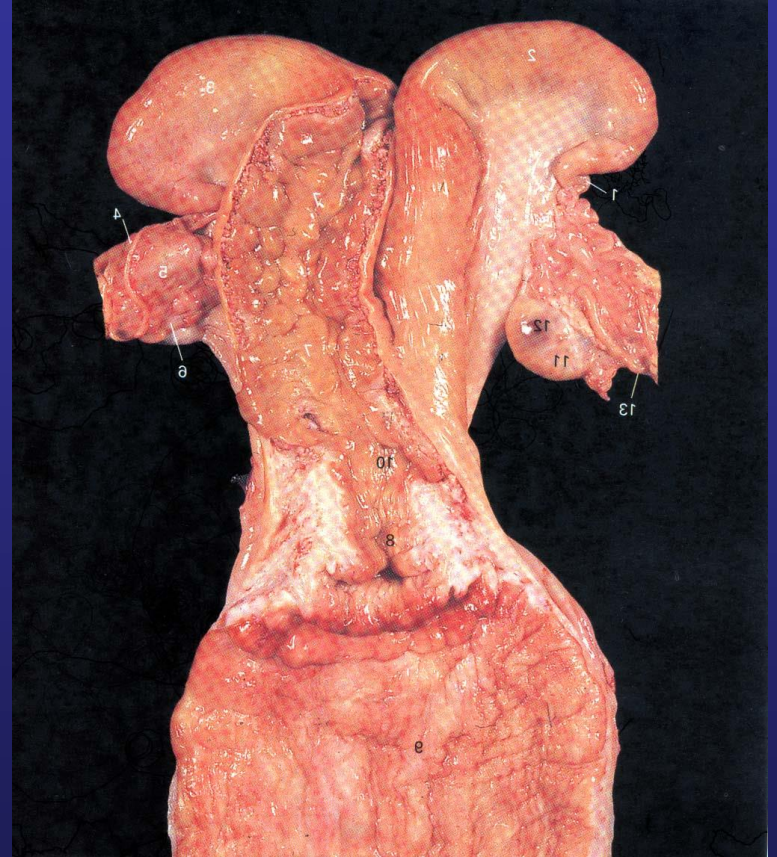
ขณะที่แม่โคตั้งท้องปีกมดลูกทั้ง 2 ข้าง
จะนึ้มเหลว

ปีกมดลูกข้างที่ตั้งท้องจะมีขนาดใหญ่
กว่าข้างที่ไม่ตั้งท้อง

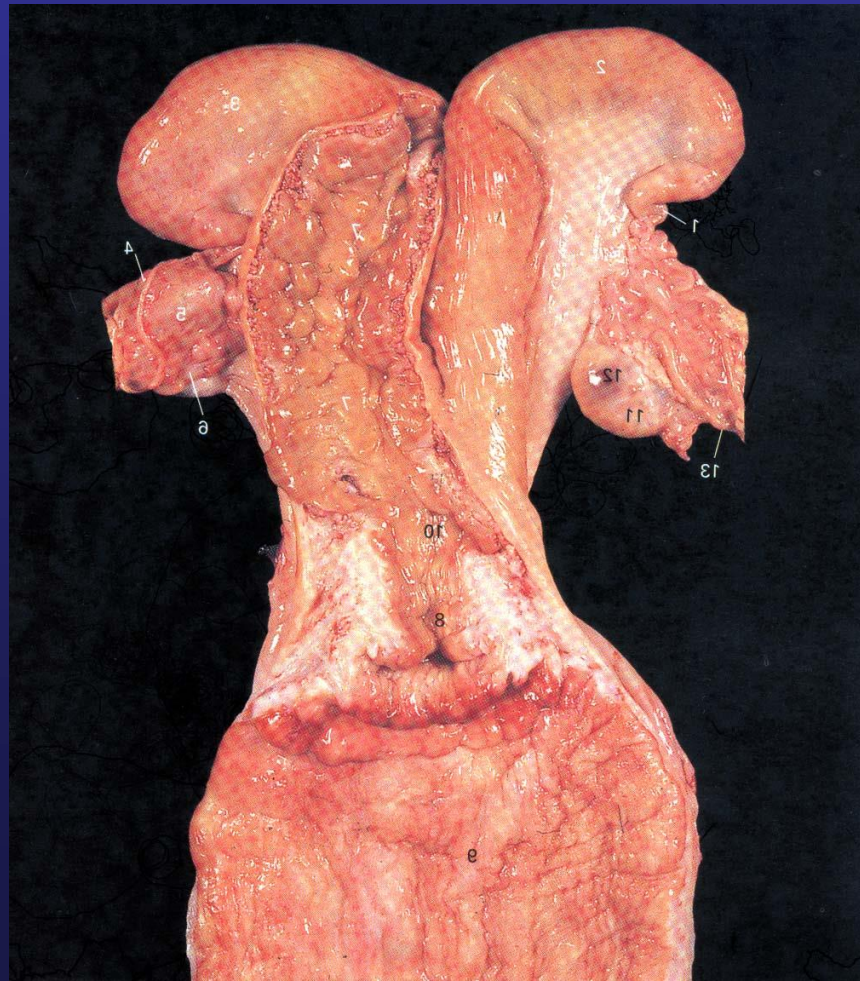

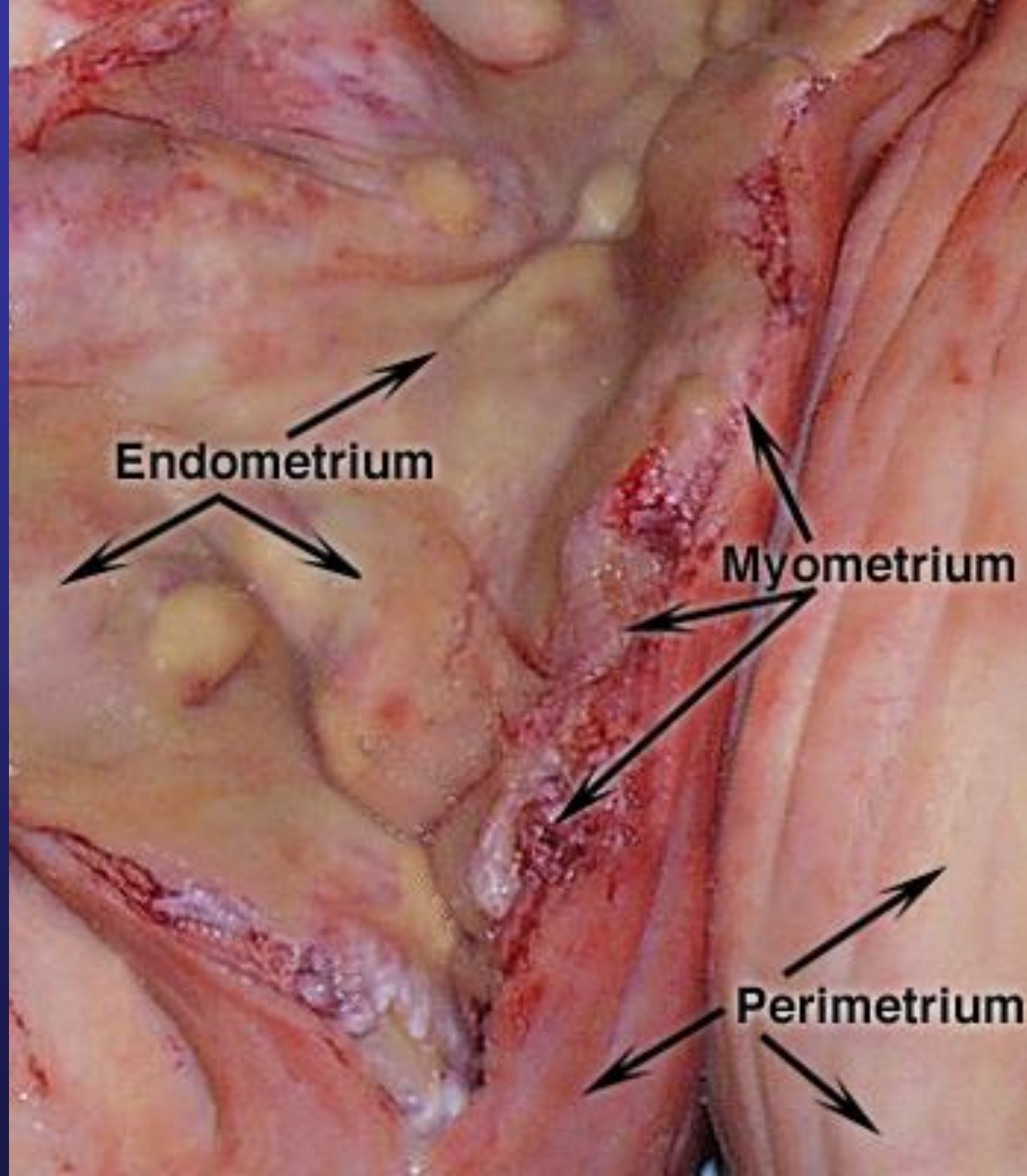
ผนังของตัวมดลูก
และปีกมดลูก จะเป็น
กล้ามเนื้อเรียบ (smooth
muscle)

ด้านในของตัวมดลูก
และปีกมดลูกมีลักษณะ
เป็นโพรง บุด้วยชั้นของ
เนื้อเยื่อที่เรียกว่า เยื่อบุ
ด้านในมดลูก
(Endometrium)

เยื่อบุด้านในมดลูก(Endometrium) จะมีลักษณะเปราะบางและง่ายต่อการฉีกขาด
หรือบาดเจ็บ

หน้าท้องของมดลูก

เป็นที่ฝังตัวของตัวอ่อน

เป็นที่เลี้ยงดูตัวอ่อนและ
ลูกอ่อน

เป็นจุดสร้างรกในขณะที่
แม่โคตั้งท้อง

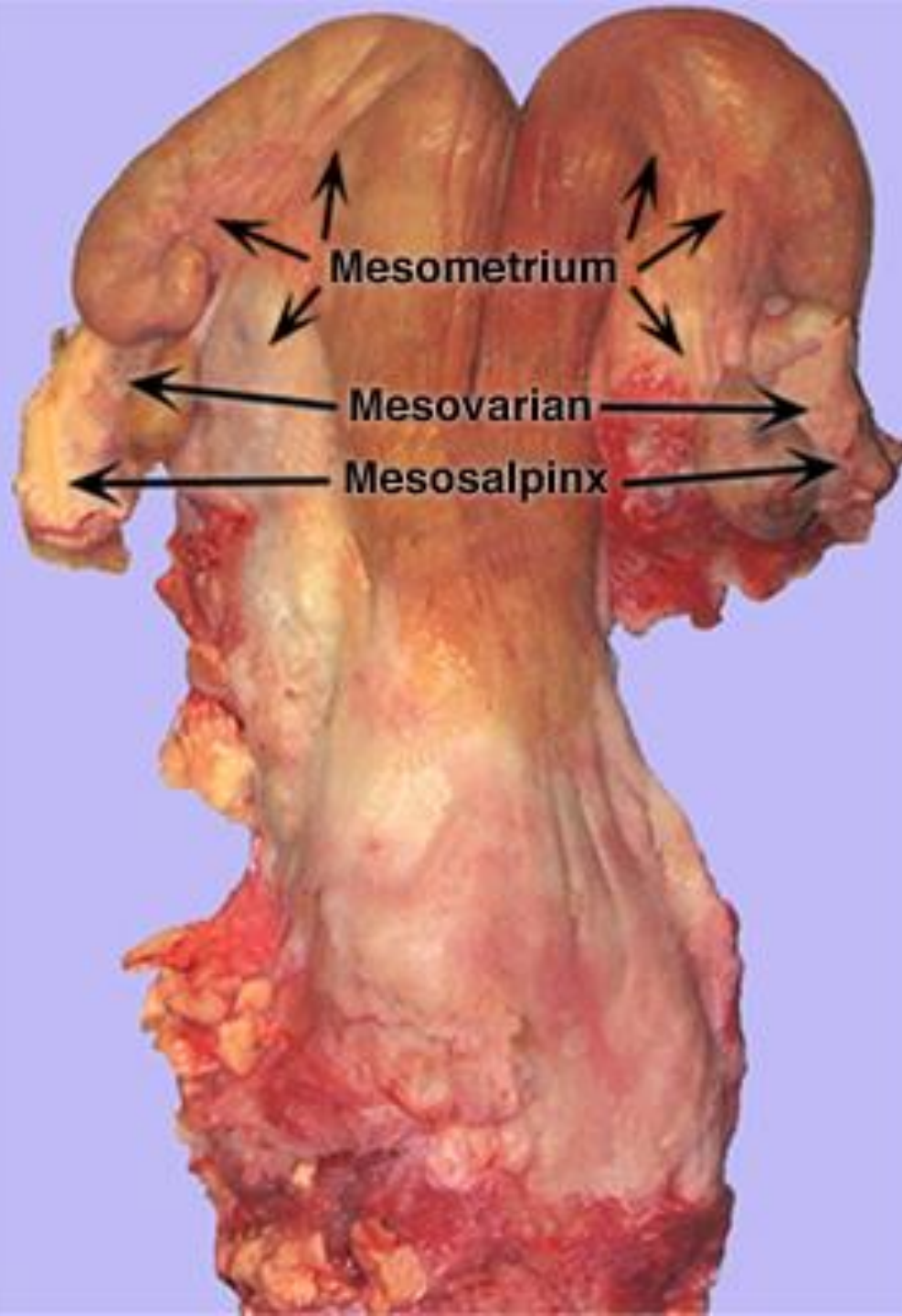

สร้างฮอร์โมนเพื่อให้เกิดวงรอบการ
เป็นสัดคือ พรือสตาแกรนดินเอฟทูอัลฟา
(PGF_{2α})

ขณะมีการผสมพันธุ์มดลูกช่วยบีบตัว
และสร้างน้ำเมือกเพื่อช่วยให้สุมิเคลื่อน
มาผสมกับไข่บริเวณท่อไข่

เมื่อครบกำหนดการคลอด มดลูกจะบีบ
ตัวเพื่อขับลูกออกมาที่เรียกว่า การคลอด

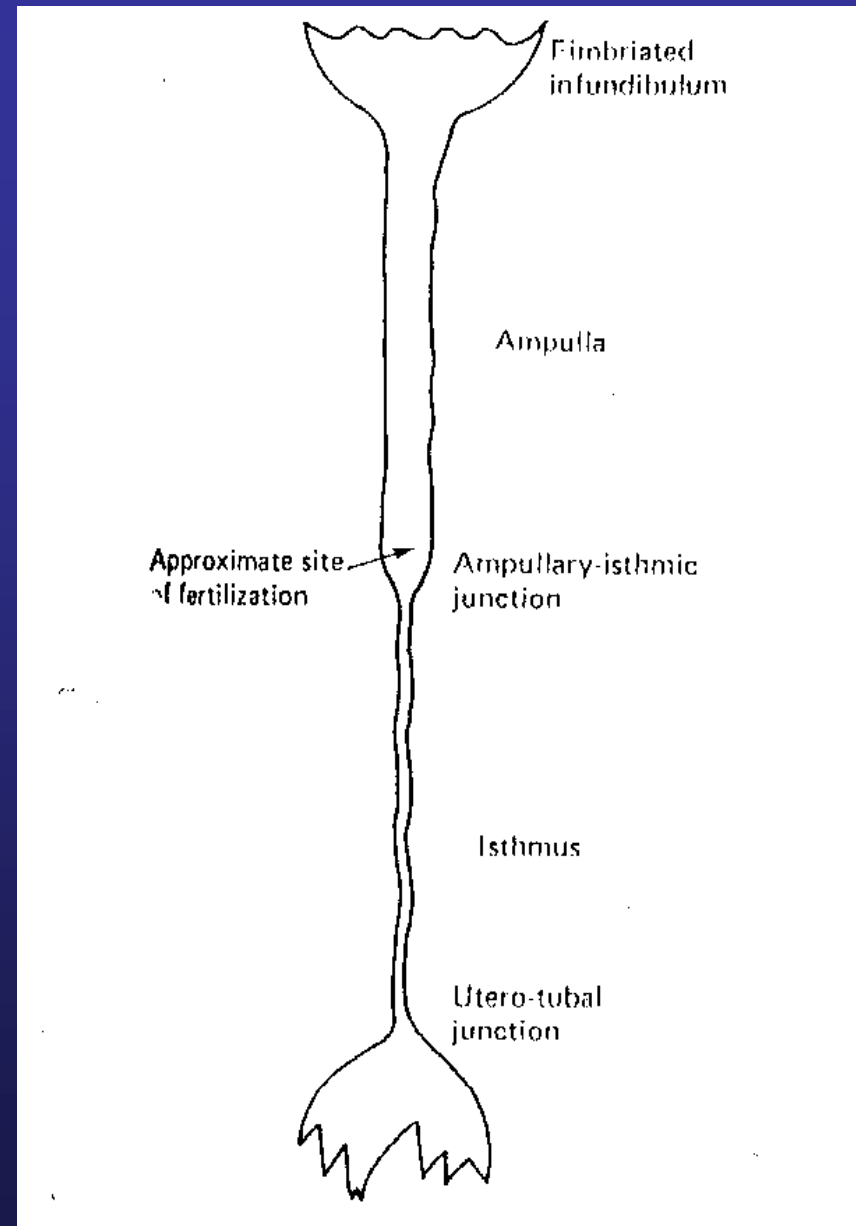
5. ท่อนำไข่ (Oviduct)

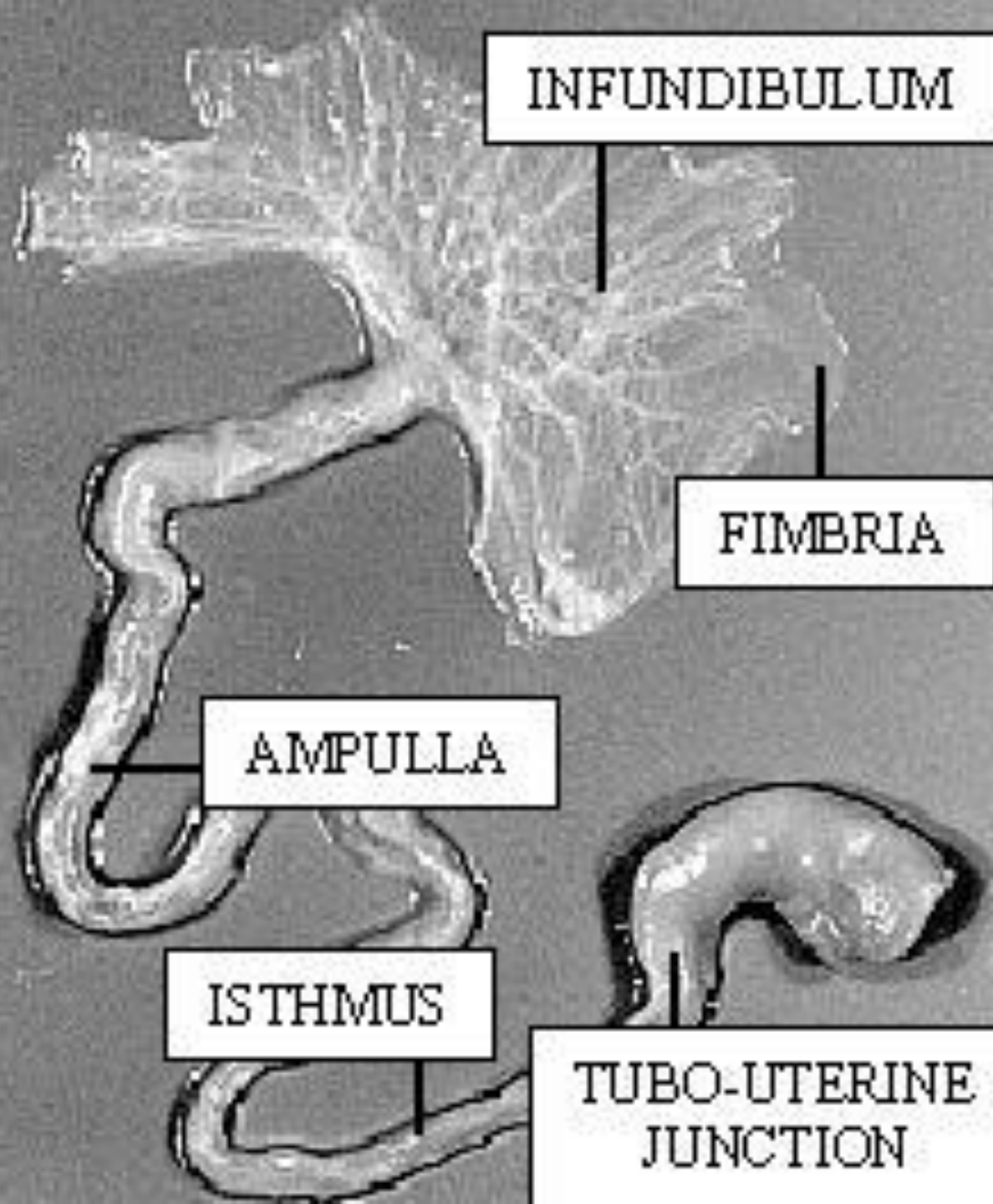

เป็นท่อเล็ก ๆ

ยาวประมาณ 20-
25 เซนติเมตร

เส้นผ่านศูนย์กลาง
ประมาณ 2 มิลลิเมตร

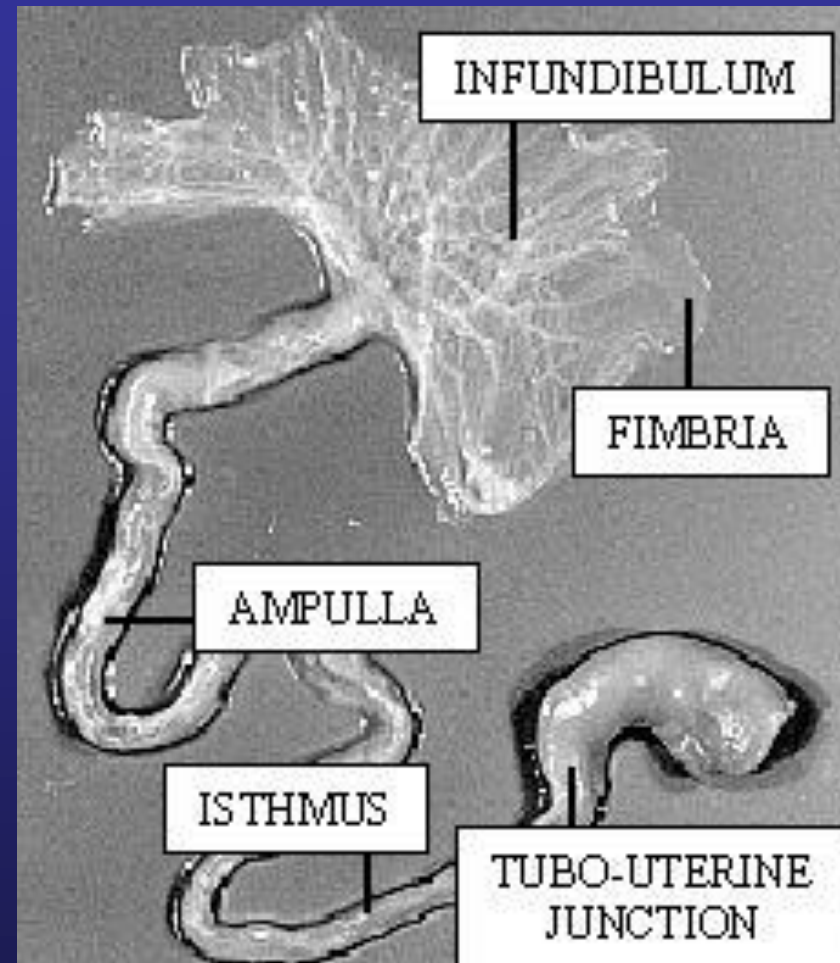

ท่อนำไข่มี 2 ข้าง
ต่อจากปีกมดลูกแต่ละ
ข้าง

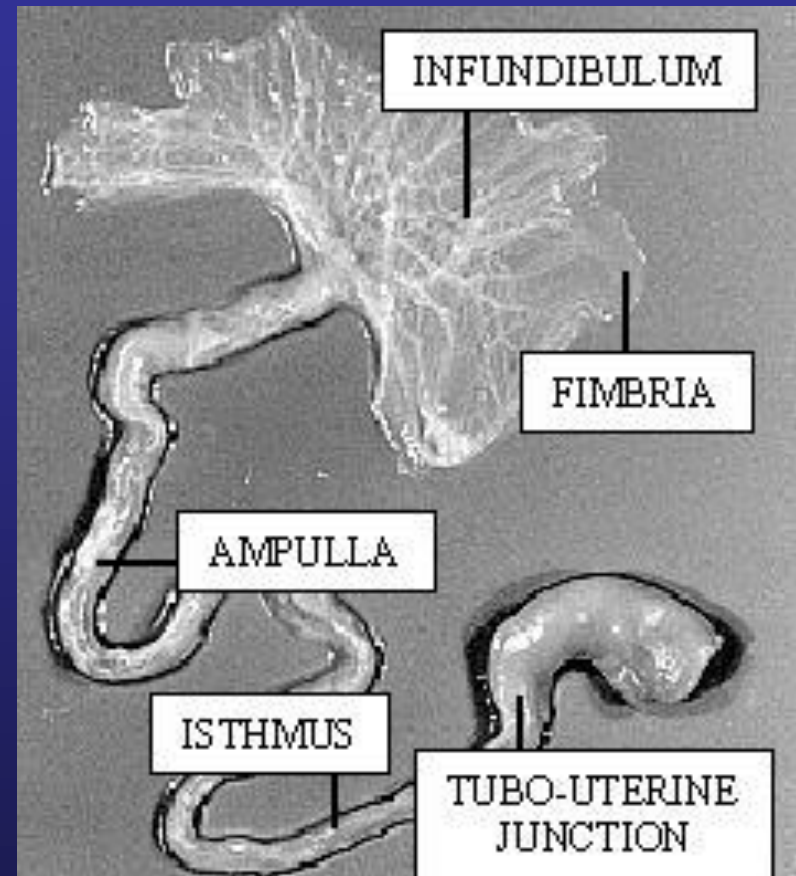
ลักษณะค่อนข้าง
คดเคี้ยว และโค้งงอ

เยื่อบุด้านใน
เปราะบาง ง่ายต่อการ
ฉีกขาด

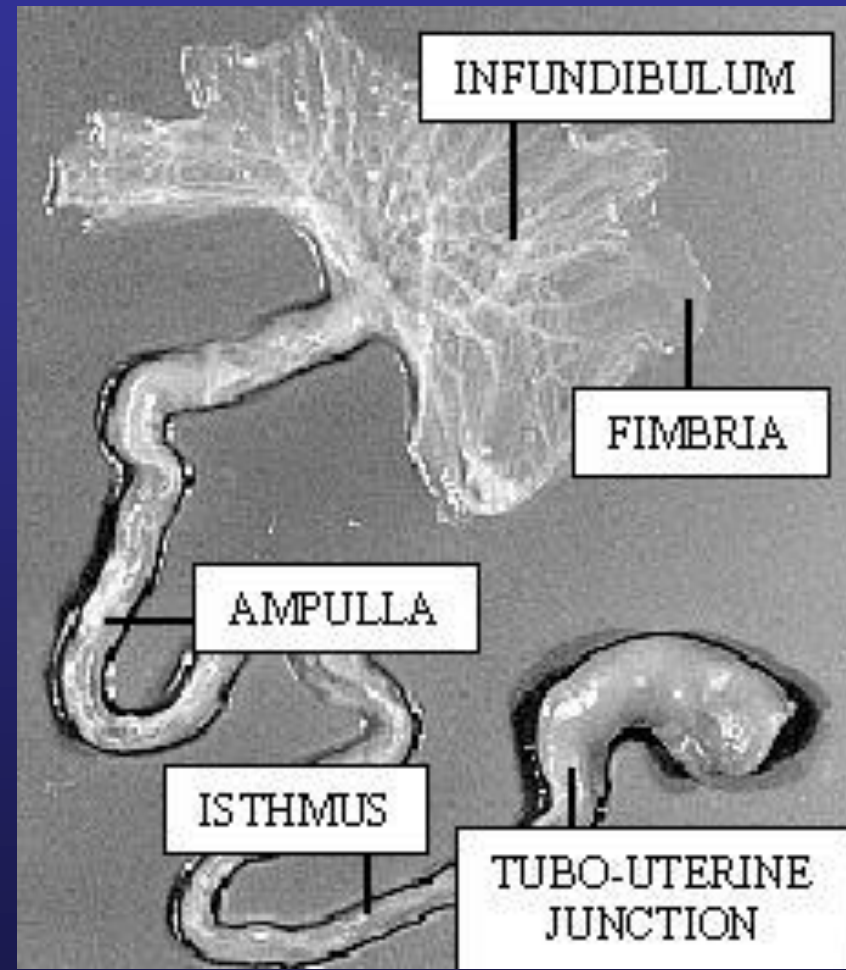

เยื่อบุด้านในของท่อ
นำไข่ประกอบด้วยต่อมซึ่ง
หลังของเหลวที่ค่อนข้าง
เป็นน้ำ ไม่เหนียวข้น
เหมือนต่อมในมดลูกหรือ
คอมดลูก

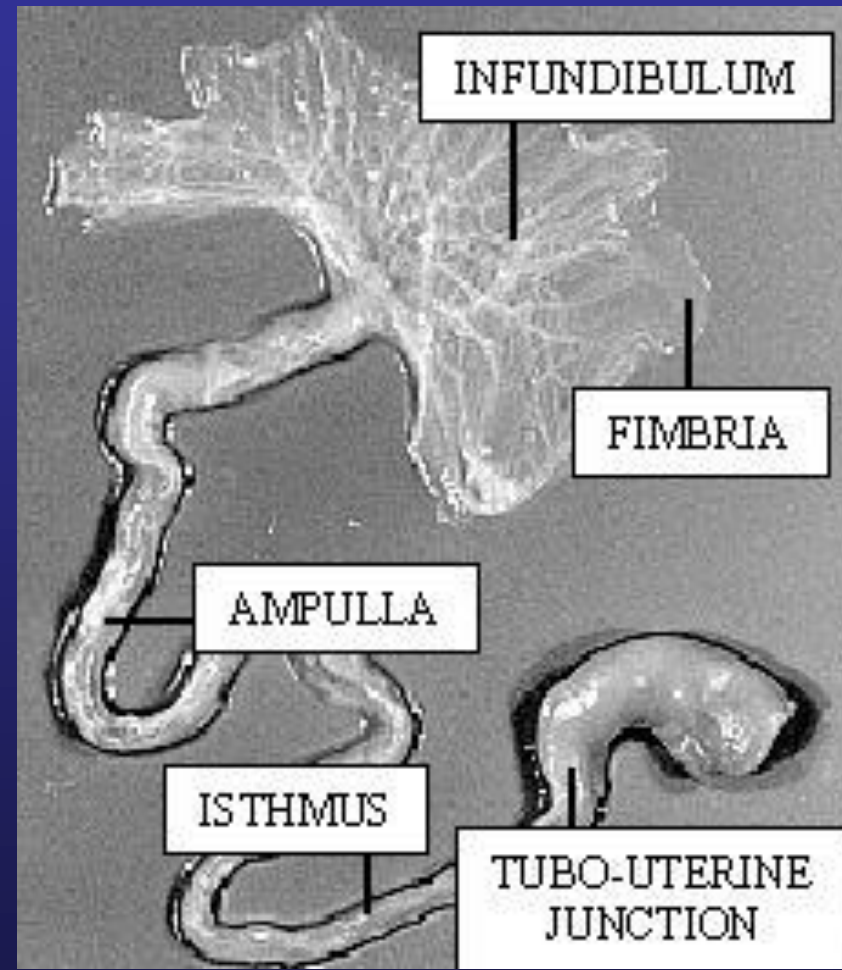
รอยต่อระหว่างปีก
มดลูกและท่อนำไข่ จะมี
ลักษณะคล้าย ๆ ลิ้น เป็ด-
ปิดได้

ลื่นนี้จะยอมให้
ของเหลว หรืออสุจิ
หรือไข่ผ่านได้เมื่อถึง
เวลาที่เหมาะสมคือ
เวลาที่โคเป็นสัด
เท่านั้น ส่วนเวลาอื่น ๆ
จะไม่ยอมให้ของเหลว
ใด ๆ จะผ่านได้เลย

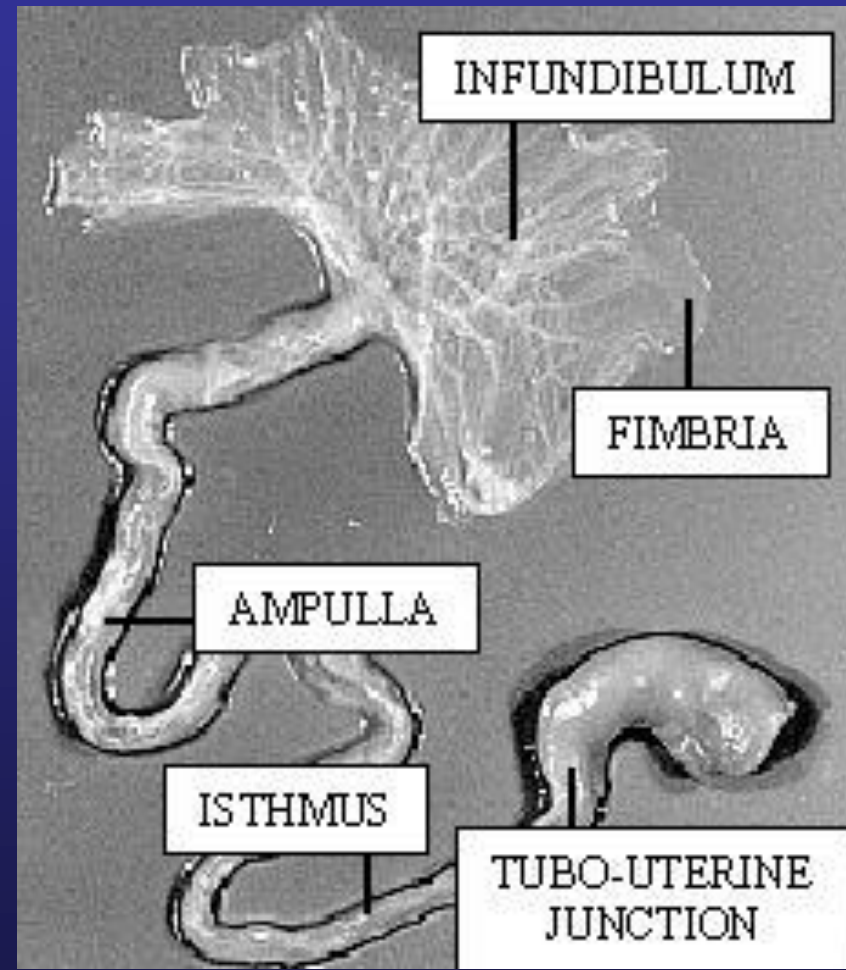
ดังนั้น กรณีที่ท่อนำไข่
อักเสบติดเชื้อ จึง
เป็นการยากจะนำ
สารใด ๆ เข้าไปล้าง
หรือรักษาท่อนำไข่

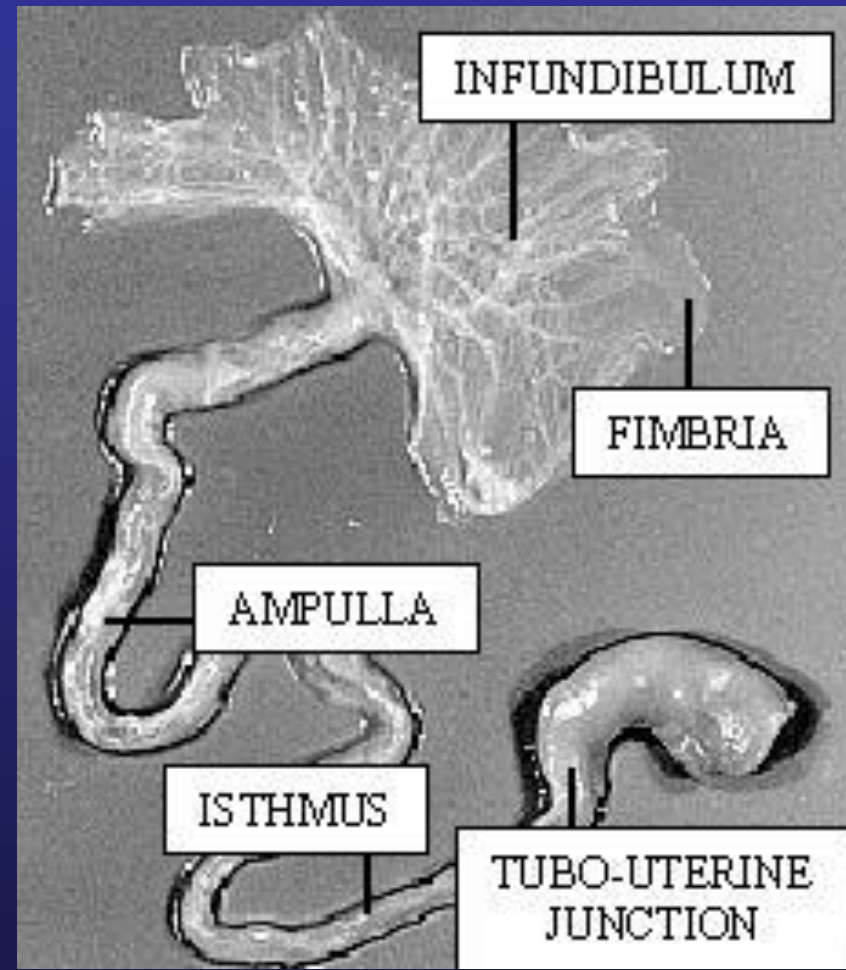
ท่อนำไข่แบ่งได้เป็น 3 ส่วน

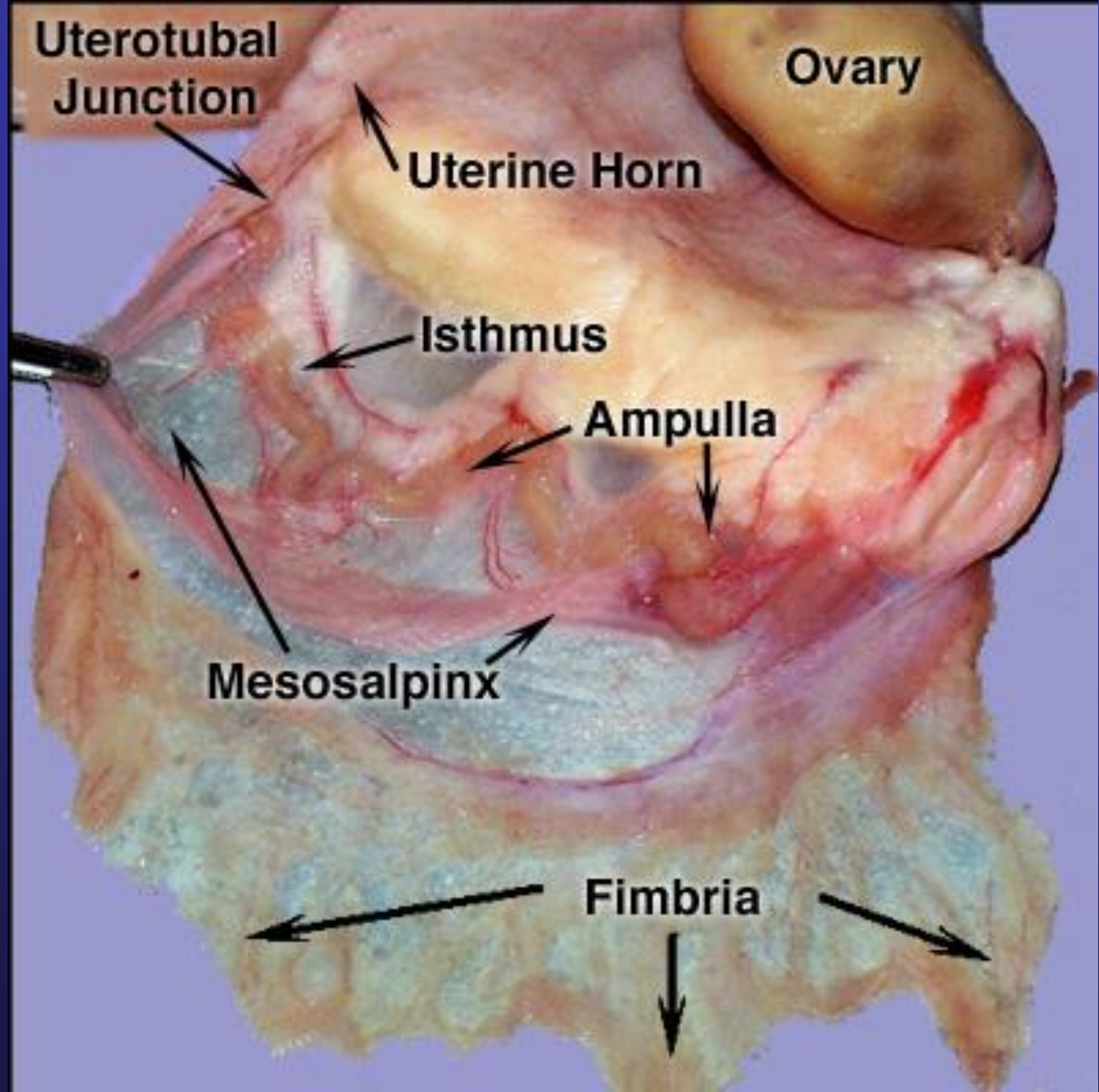
ส่วนที่ต่อกับปีกมดลูก (Isthmus) จะเป็นส่วนที่มีขนาดเล็กที่สุด

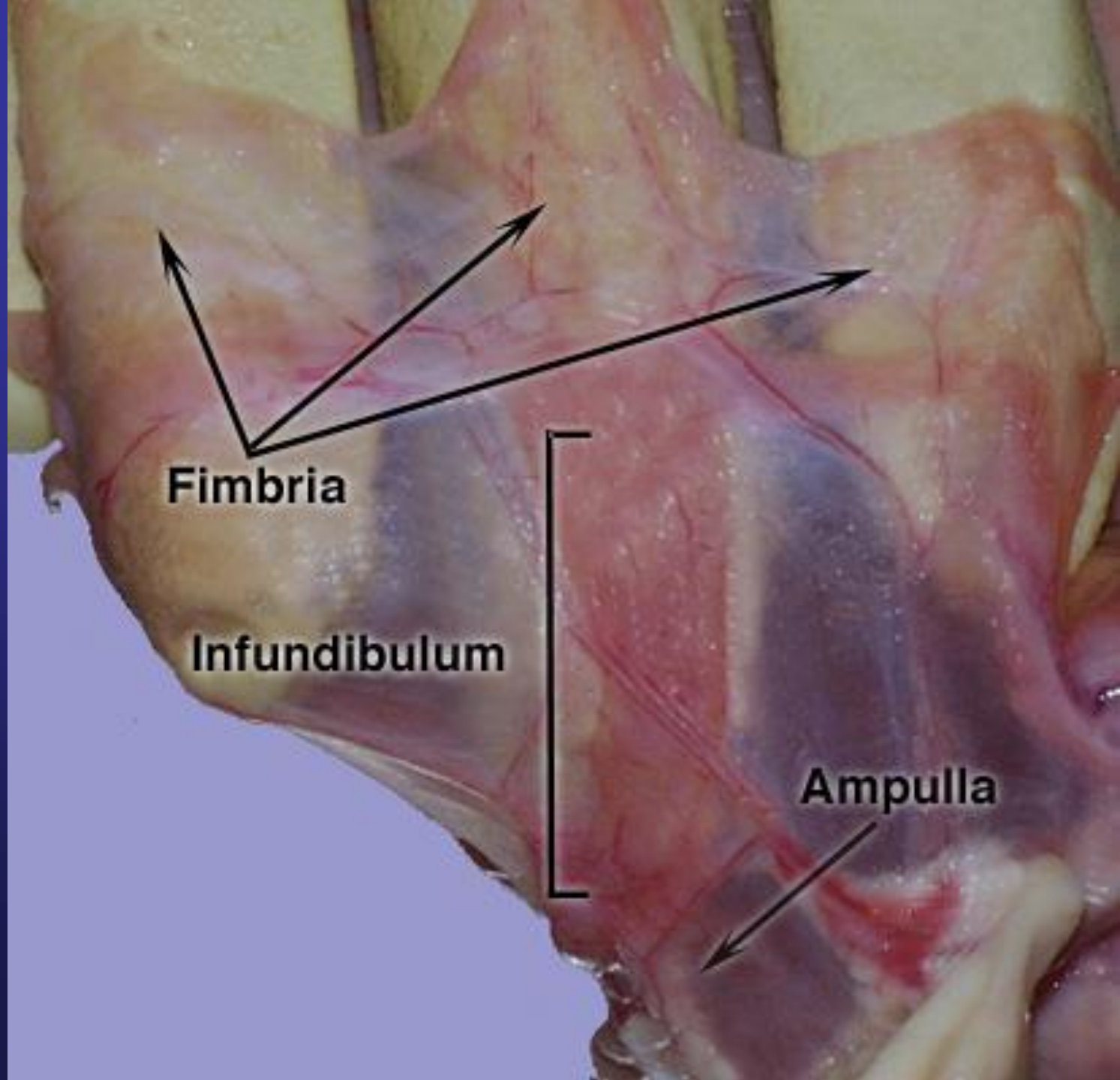
จากนั้นส่วนของท่อนำไข่จะขยายขนาดเป็นกระเปาะใหญ่ขึ้น (Ampulla)

ปลายสุดของท่อ
นำไข่
(Infundibulum)
ลักษณะคล้ายปากแตร
หรือกรวย(Fimbria)
เพื่อเป็นที่รองรับไข่
ซึ่งจะตกลงมาจากรัง
ไข่

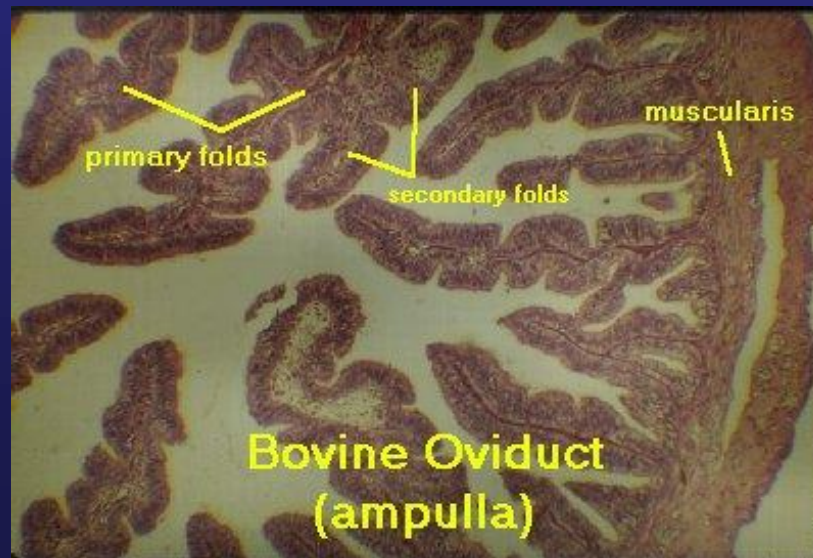

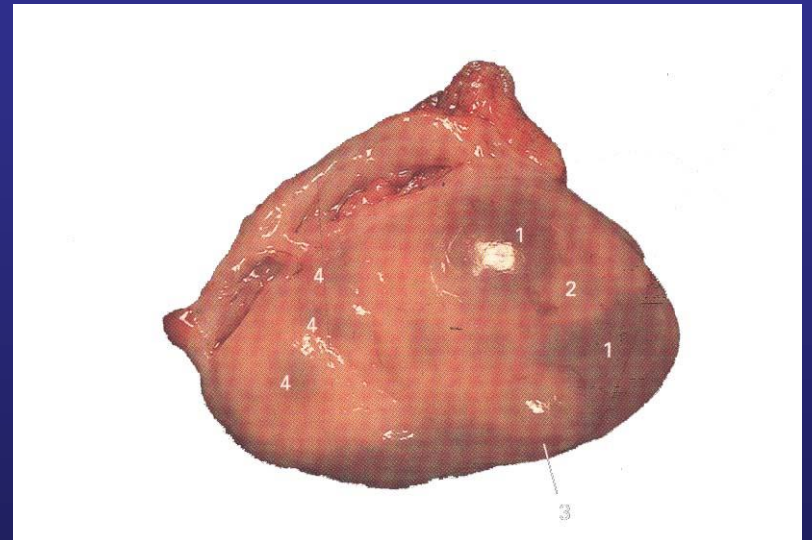
ภายในท่อนำไข่ จะมีขนเล็ก ๆ (Cilia)
ช่วยโบกพัดให้ไข่ที่ตกลงมาสู่ท่อนำไข่ หรือ
ตัวอ่อน เคลื่อนที่ไปยังปีกมดลูก

ท่อนำไข่ยังสร้างสารเพื่อเร่งการเจริญ
ให้กับไข่และตัวอ่อนอีกด้วย

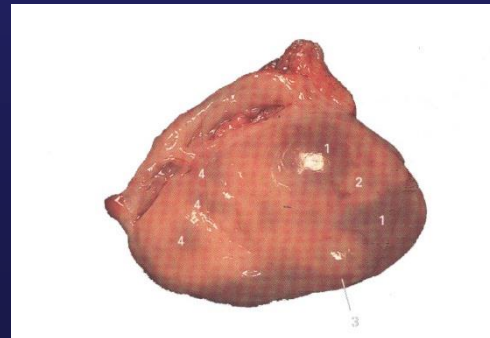
6.รังไข่ (Ovary)

มีอยู่ 2 ข้าง ซ้ายขวา

รูปร่างและขนาดจะแตกต่างกันไปในโค
แต่ละตัว

โคบางตัวรังไข่รูปร่างกลม บางตัวรังไข่
รูปร่างรี บางตัวรังไข่ลึบแบน บางตัวรังไข่มี
ขนาดใหญ่ บางตัวรังไข่มีขนาดเล็ก

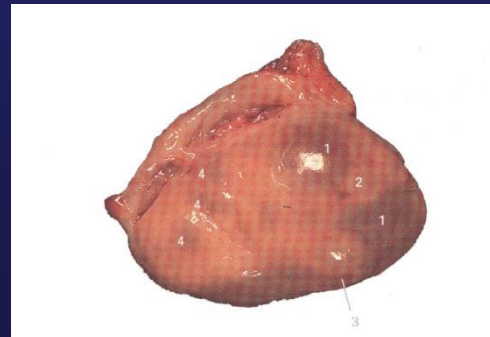
โดยทั่วไป

รูปร่างของรังไข่มักจะค่อนข้างกลมรี

ขนาดกว้างประมาณ 2 เซนติเมตร

ยาวประมาณ 3 เซนติเมตร

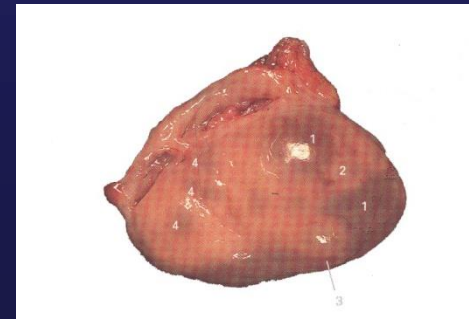
หนาประมาณ 1 เซนติเมตร

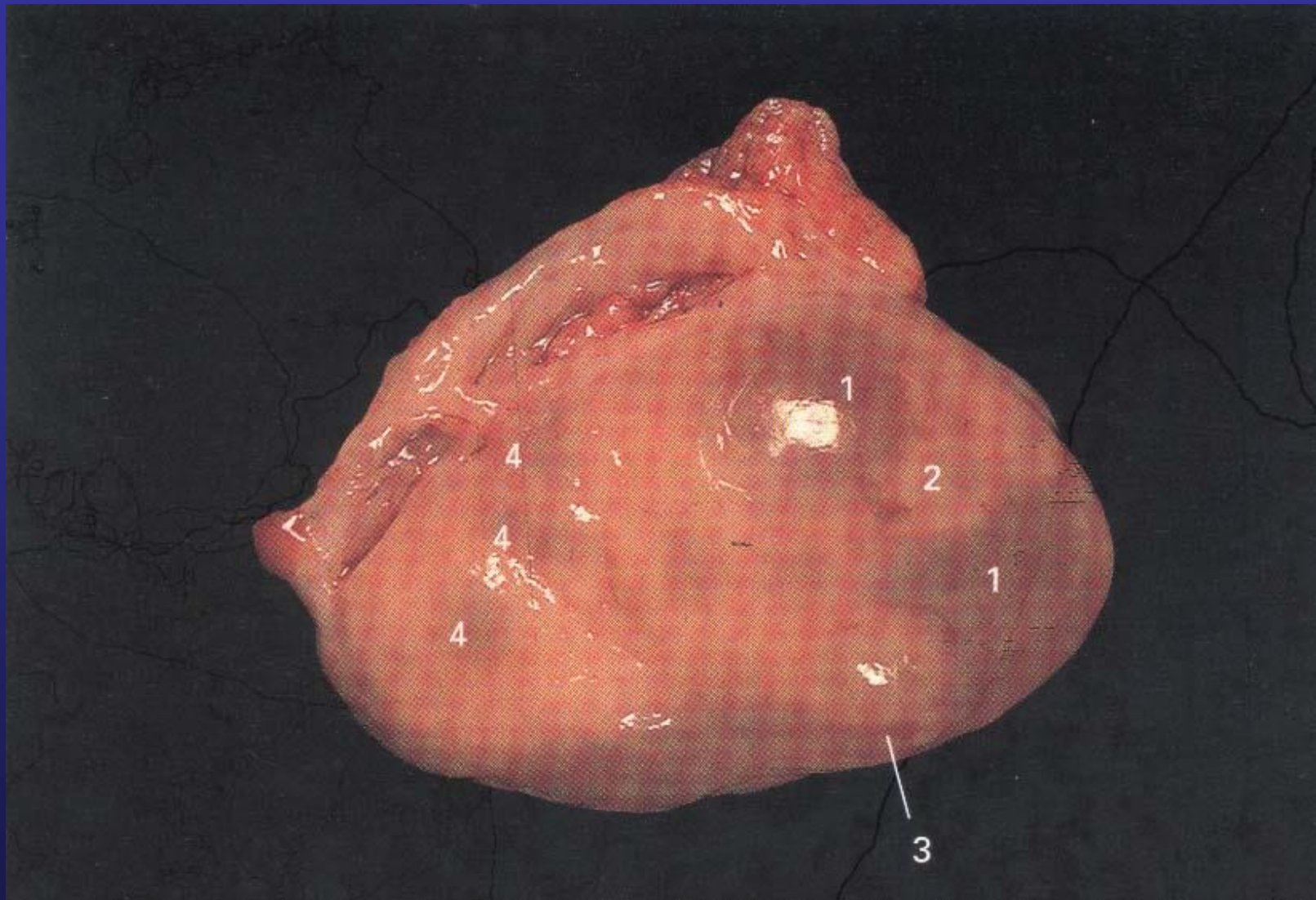
รังไข่ในแต่ละช่วงของรอบการเป็นสัด จะมีส่วนที่เด่นขึ้นมาแตกต่างกัน

บางช่วงมีฟอลลิเคิล(follicle) ซึ่งมีลักษณะเป็นถุงน้ำนํ้าม ๆ เด่นขึ้นมาจากผิวรังไข่

บางช่วงมีก้อนเนื้อเหลือง(Corpus luteum) ซึ่งมีลักษณะเป็นก้อนเนื้อแข็ง ๆ มีสีเหลืองแดงงอกเด่นขึ้นมาจากผิวรังไข่

หากตัดรังไข่ออกมาดู จะพบว่า บนผิวของรังไข่ มีฟอลลิเคิล(follicle) เป็นจำนวนมาก

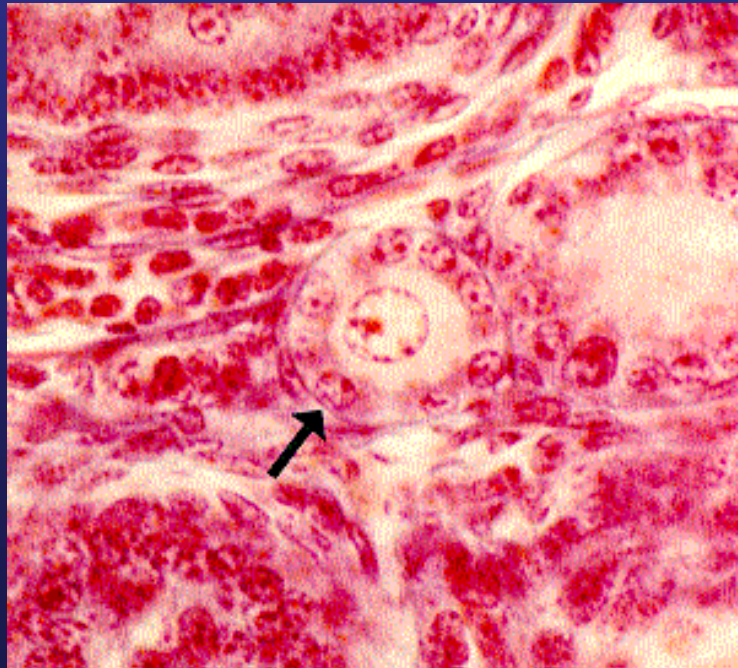
ฟอลลิเคิล จะมีขนาดเล็กบ้างใหญ่บ้าง

ภายในฟอลลิเคิล (follicle) ทุก ๆ ฟอลลิเคิล (follicle) จะมีไข่อ่อน(Oocyte) อยู่ภายใน

ฟอลลิเคิลขนาดเล็กที่สุดเรียกว่าไพรมอ
เดียล ฟอลลิเคิล(Primordial follicle)

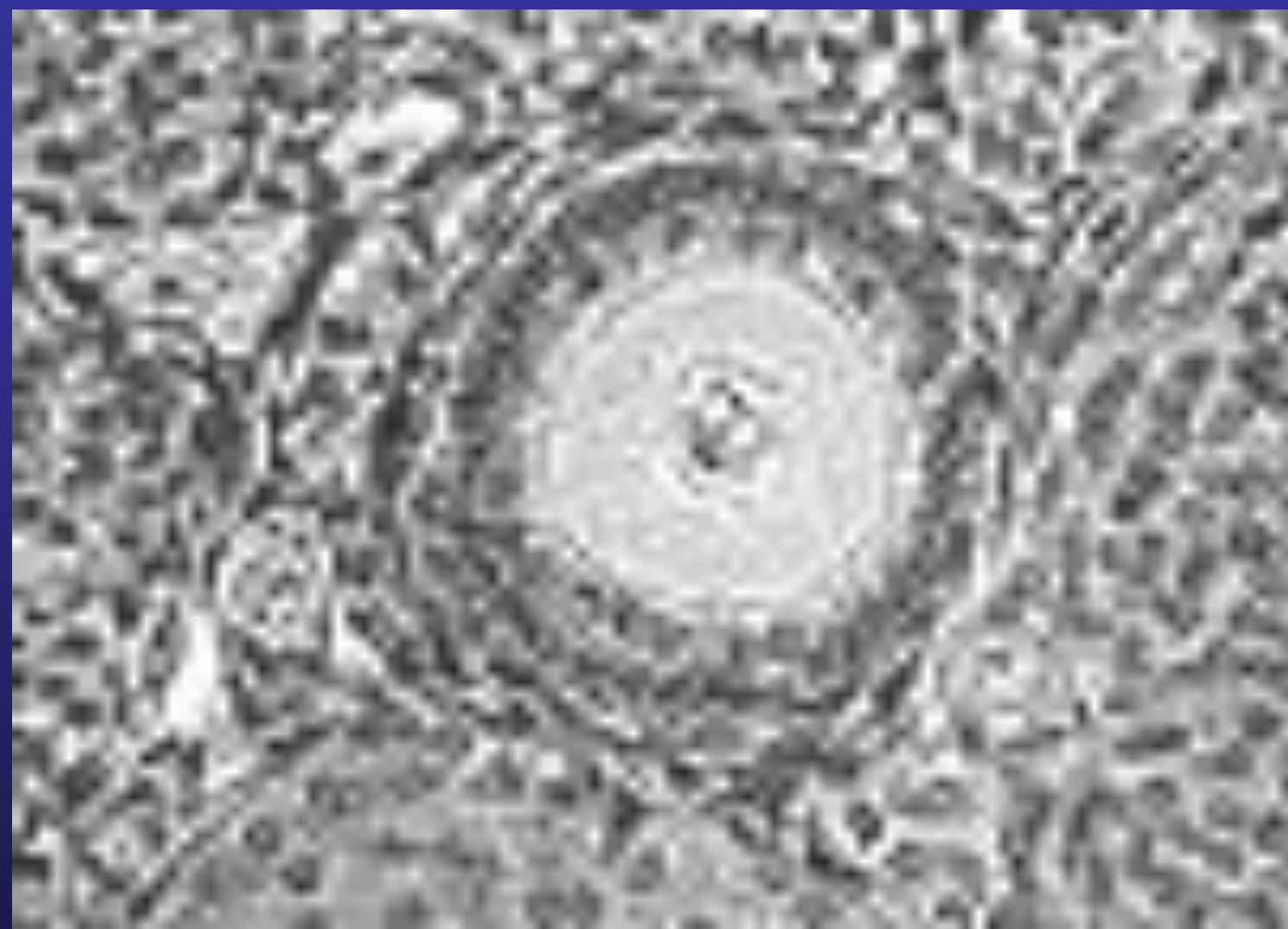
เส้นผ่าศูนย์กลาง 30-50 ไมครอน(μm)

ฟอลลิเคิลขนาดใหญ่ขึ้นมาอีกหน่อย
เรียกว่า ไพรมารี ฟอลลิเคิล(Primary
follicle)

เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 40-60
ไมครอน(μm)

ไข่อ่อน(Oocyte) ภายในจะมีขนาด
ประมาณ 30-40 ไมครอน(μm)

ฟอลลิเคิลขนาดใหญ่ขึ้นมาอีกหน่อย
เรียกว่า เซกันดารี ฟอลลิเคิล(Secondary
follicle)

เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 150-250
ไมครอน(μm)

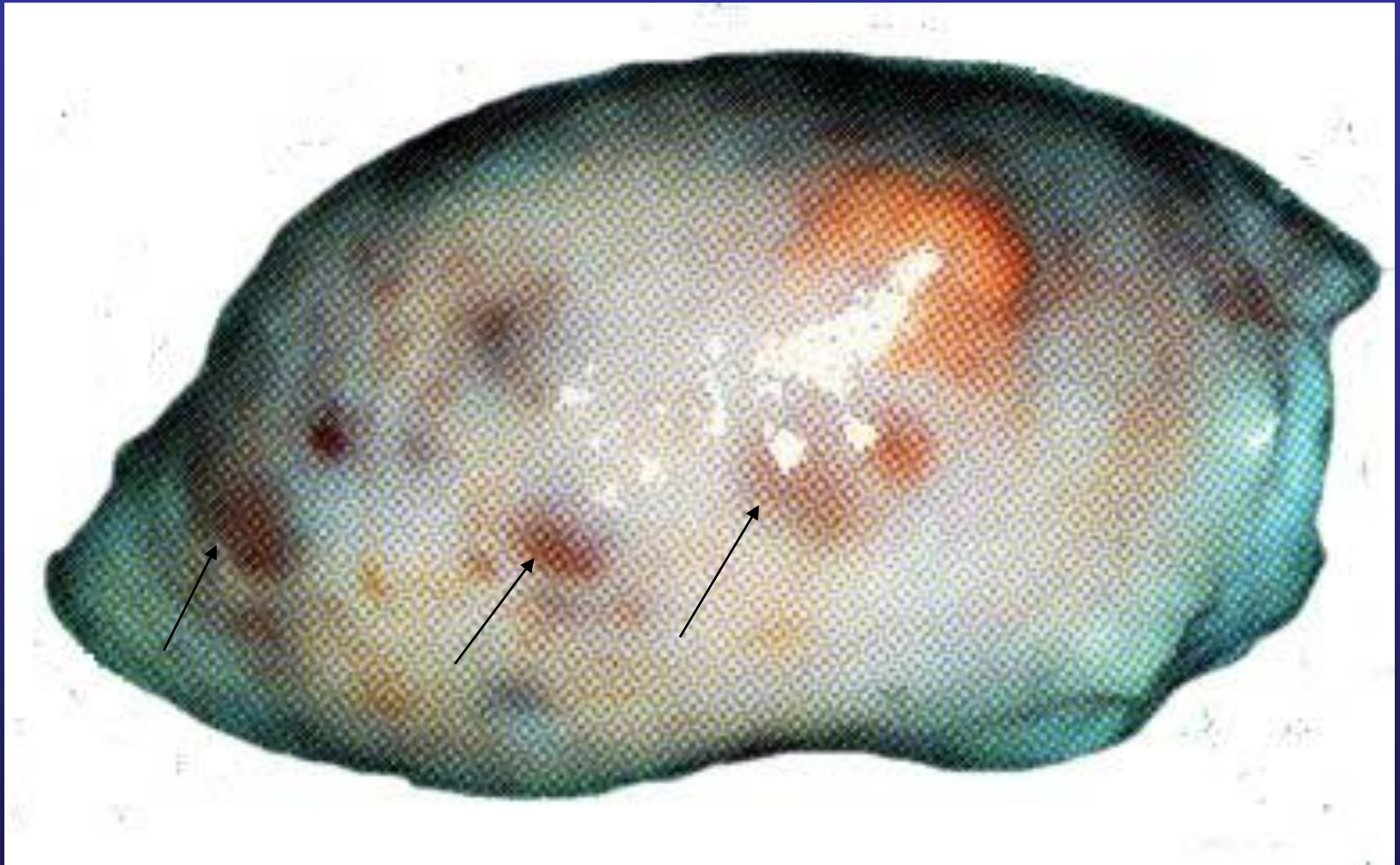
ไข่อ่อน(Oocyte) ภายในจะมีขนาด
ประมาณ 60-100 ไมครอน(μm)

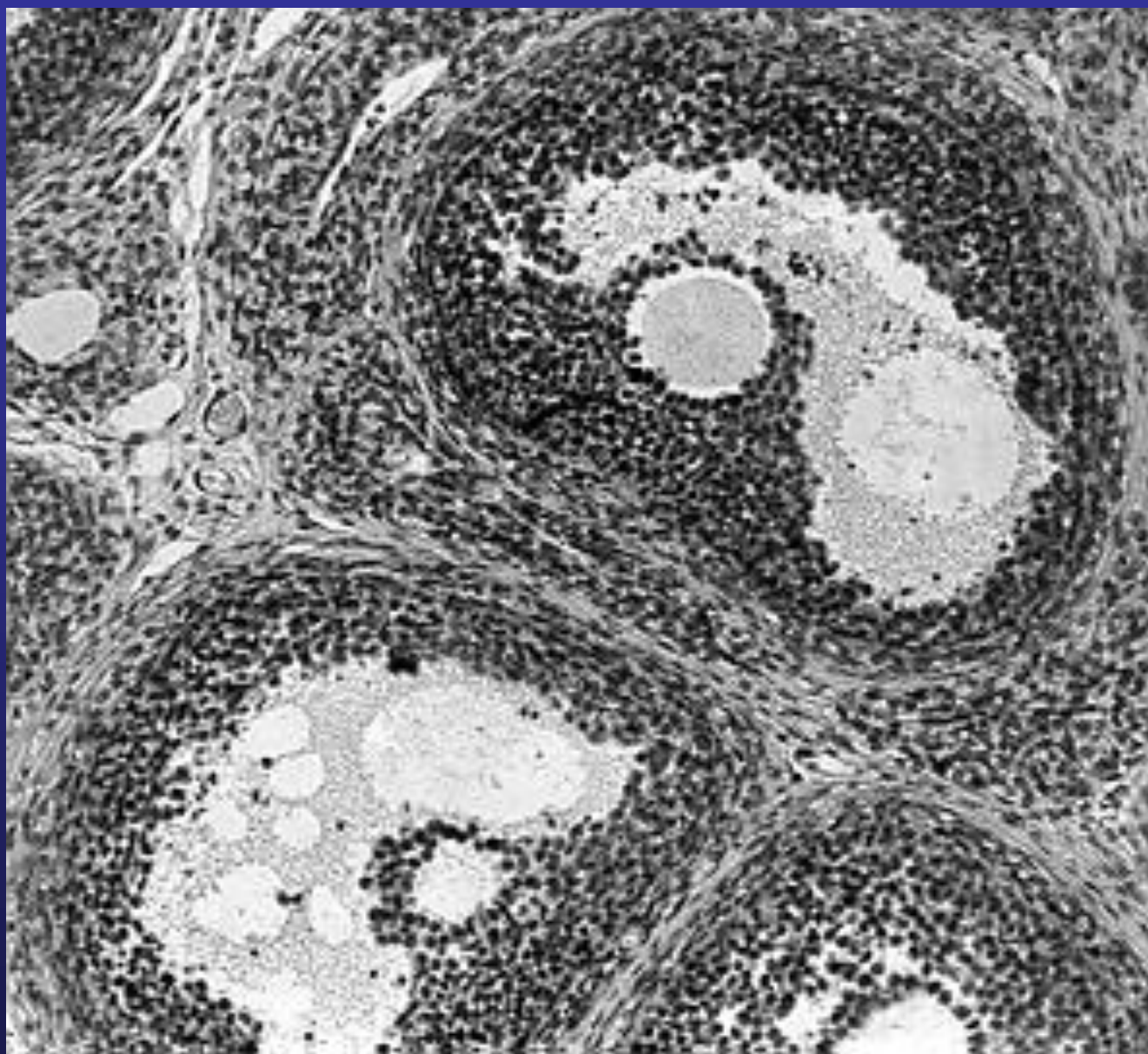

ฟอลลิเคิลขนาดใหญ่ขึ้นมาอีกหน่อย
เรียกว่าโกอี้ง ฟอลลิเคิล หรือดีเวลลอปปีง
ฟอลลิเคิล(Growing follicle หรือ
developing follicle)

เป็นฟอลลิเคิลมีช่องว่างที่มีของเหลวอยู่
ภายใน

เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.25-3.67 มิลลิเมตร
ไข่อ่อน(Oocyte) ภายในจะมีขนาดประมาณ
110-126 ไมครอน(μm)

ส่วนฟอลลิเคิลขนาดใหญ่พร้อมจะแตก
เกิดการตกไข่ เรียกว่าเมท้าว ฟอลลิเคิล หรือ
กราเฟียน ฟอลลิเคิล(Mature follicle หรือ
Graafian follicle)

เส้นผ่าศูนย์กลางของฟอลลิเคิลจะ
ประมาณ 3.67-8.5 มิลลิเมตร

ไข่อ่อน(Oocyte) ภายในจะมีขนาด
ประมาณ 135 ไมครอน(μm)

ไพรมอเดียล ฟอลลิเคิล(Primordial follicle)

ไพรมารี ฟอลลิเคิล(Primary follicle)

เซคันดารี ฟอลลิเคิล(Secondary follicle)

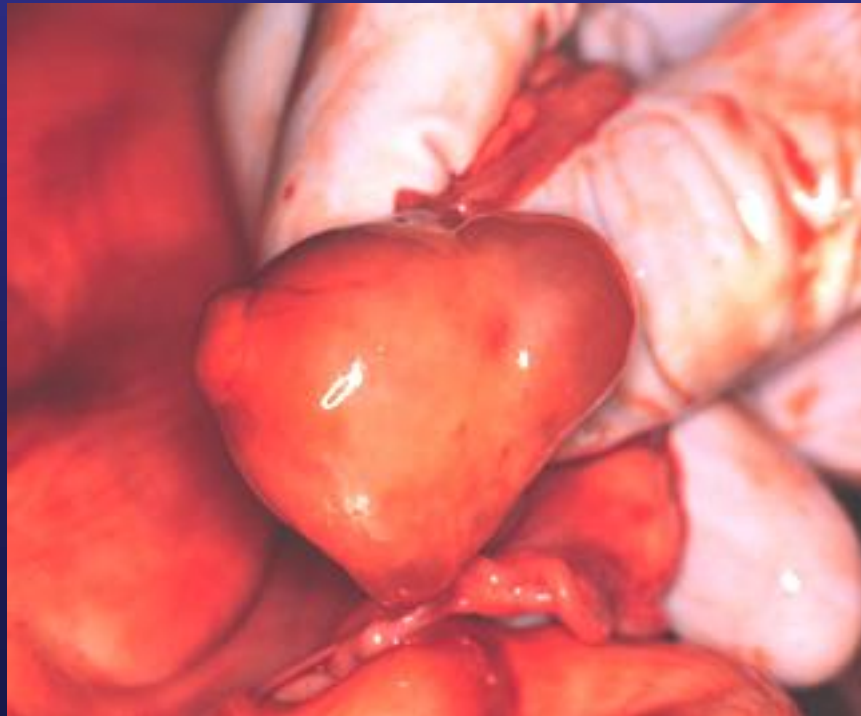

โกอิง ฟอลลิเคิล (Growing follicle)

เมทท้าว ฟอลลิเคิล หรือ กราเฟียน ฟอลลิเคิล
(Mature follicle หรือ Graafian follicle)

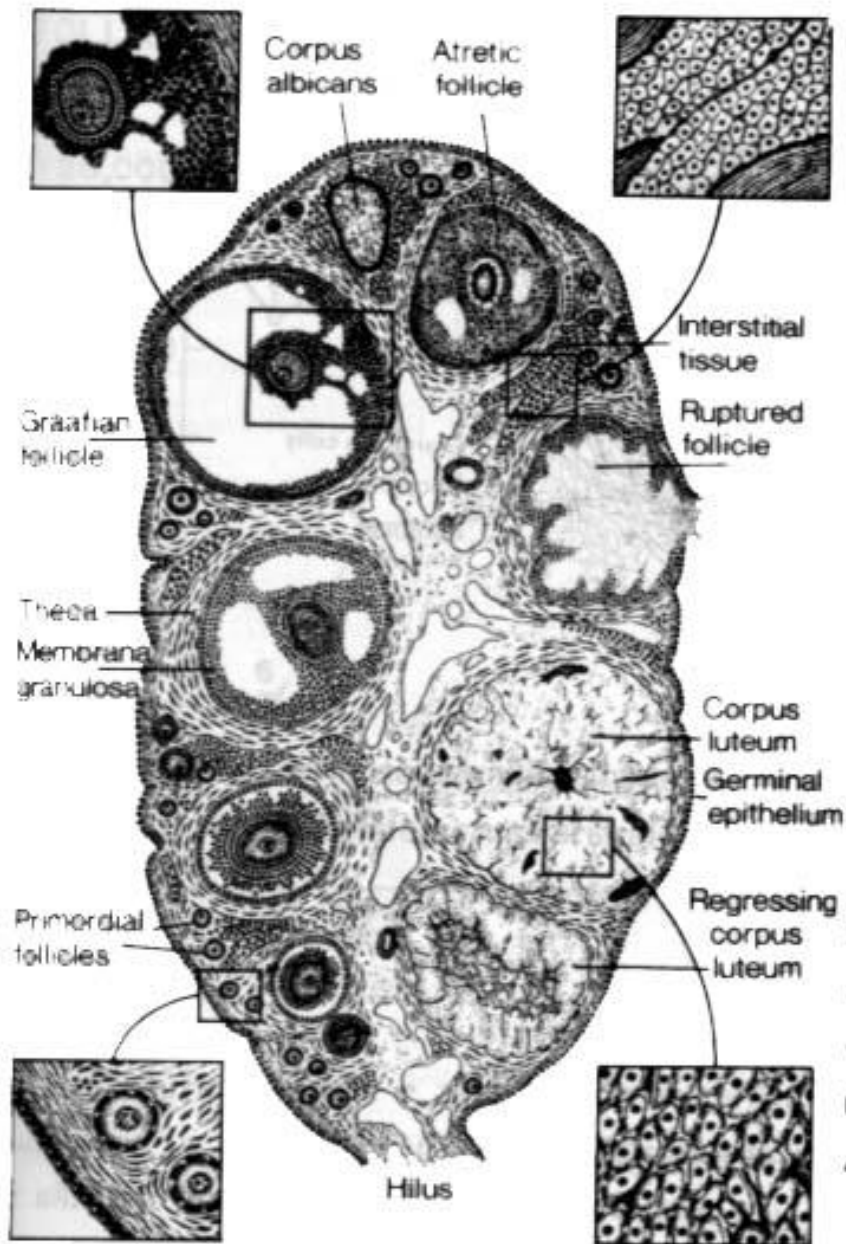
ตั้งแต่ลูกโคเกิดขึ้นมา จะมีไพรมอเดียล
ฟอลลิเคิล(Primordial follicle) ประมาณ
150,000 ใบ และจะค่อย ๆ ฝ่อสลายไป เมื่อ
ลูกโคมีอายุมากขึ้น

เมื่อลูกโคเจริญเติบโตจนถึงวัยเจริญพันธุ์
จะเกิดวงจรรอบของการเป็นสัด(estrus cycle)

ในแต่ละรอบของการเป็นสัด จะใช้เวลา
ต่อรอบโดยเฉลี่ยประมาณ 21 วัน

ในแต่ละวงจรรอบของการเป็นสัด จะมีฟอล
ลิเคิล(follicle) หลาย ๆ ใบ เจริญขึ้น

รูป

ภาพแสดงโครงสร้างของรังไข่ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ประกอบด้วยฟอลลิเคิลชนิดต่าง ๆ รวมทั้ง คอร์ปัสลูเตียมที่สร้างขึ้นและที่สลายตัว (Turner, 1966 อ้างโดย Austin and Short, 1972)

ฟอลลิเคิลส่วนใหญ่ จะเจริญขึ้นและ
สลายไป

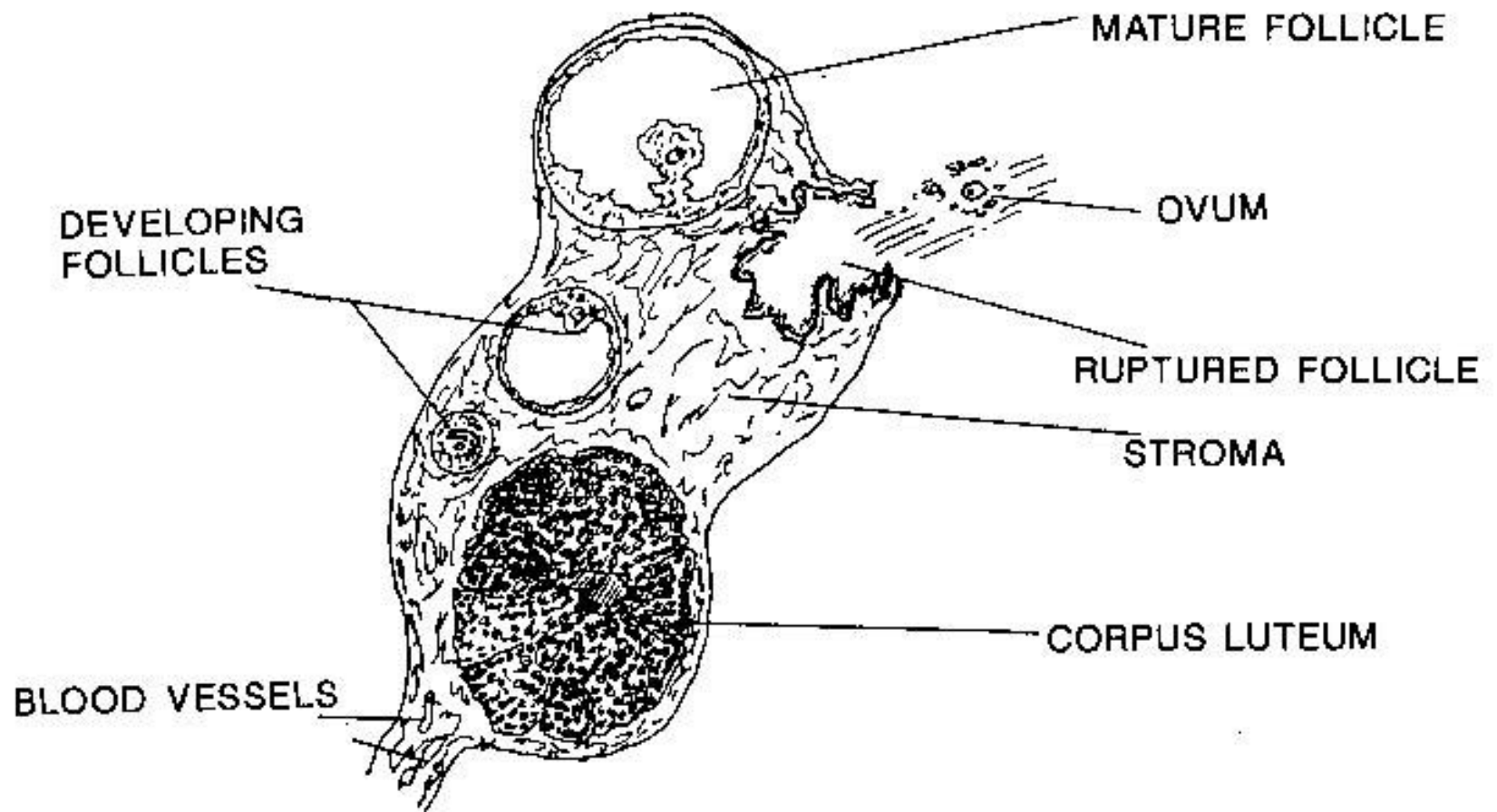
จะมีเพียง 1-2 ใบเท่านั้น ที่เจริญจนถึง
ระยะที่เป็นเมท้าว ฟอลลิเคิล หรือ กราเฟียน
ฟอลลิเคิล(Mature follicle หรือ Graafian
follicle) จนเกิดการตกไข่ (ovulation)

ฟอลลิเคิล(follicle) ที่เจริญจนพร้อมที่จะ
มีการตกไข่(ovulation)

จะมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 1-
1.6 เซนติเมตร

การตกไข่ จะเกิดขึ้นหลังจากโคเป็นสัด
ยืนนิ่งให้ตัวอื่นปีนทับประมาณ 30 ชั่วโมง

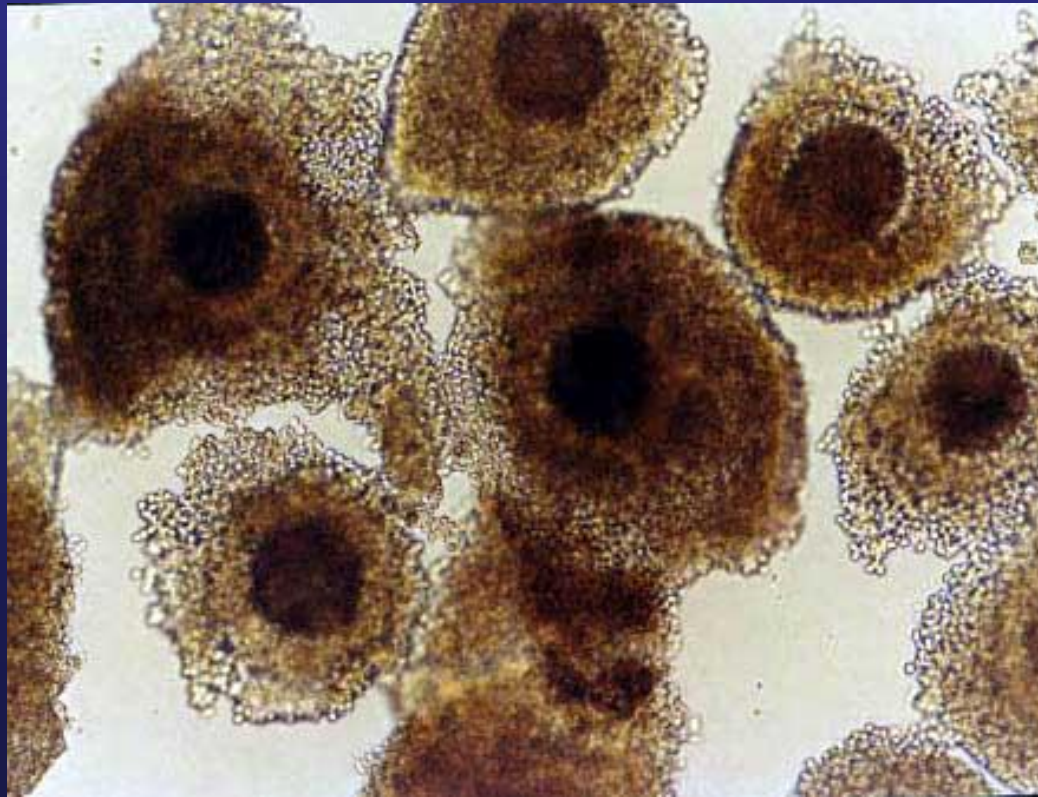
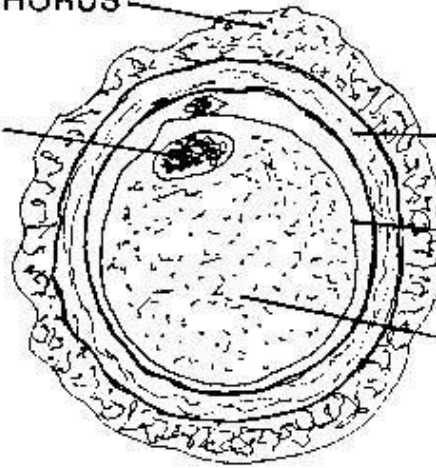
CUMULUS OOPHORUS

NUCLEUS

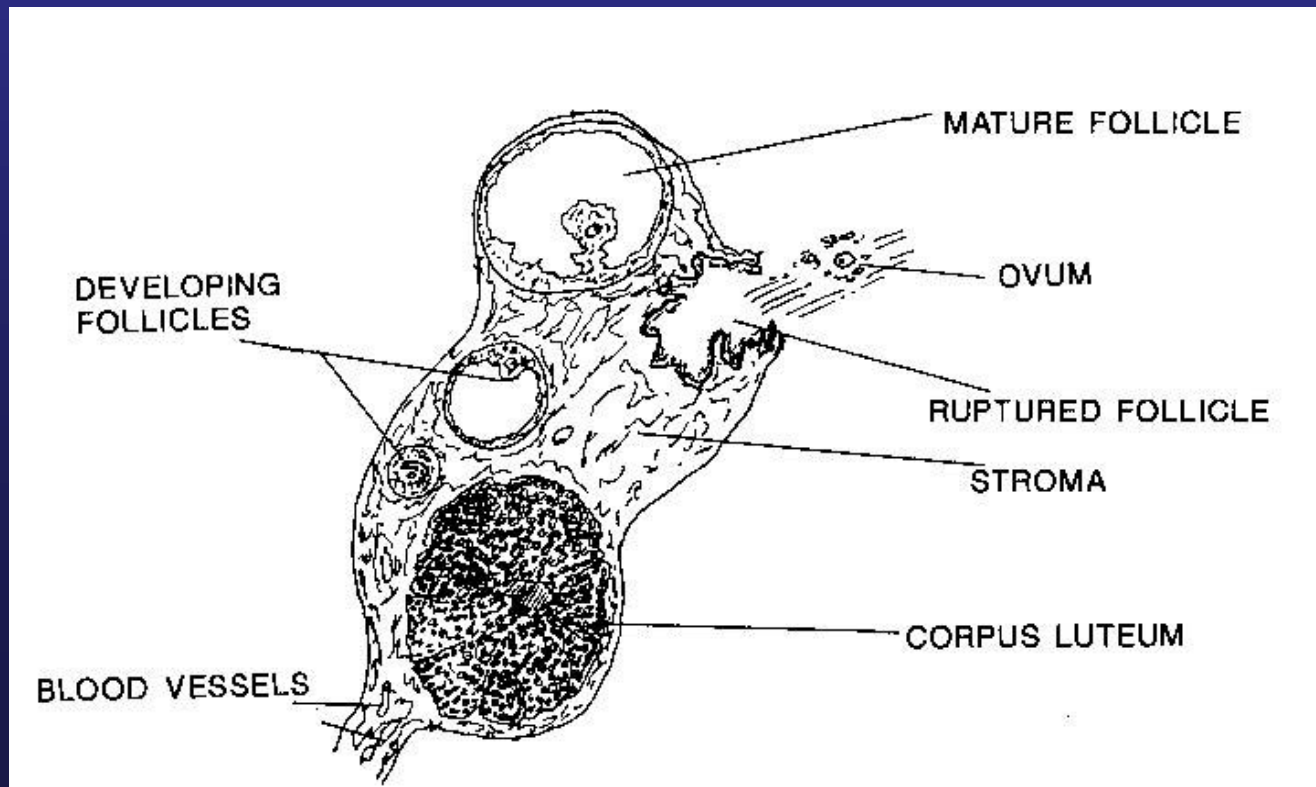
ZONA PELLUCIDA

VITELLINE MEMBRANE

YOLK

หลังการตกไข่ บริเวณที่เคยเป็นฟอลลิ
เคิลจะเป็นแอ่งลึกลงไปจากผิวของรังไข่
เรียกแอ่งที่ลึกลงไปนี้ว่าโอวาเรียน ดีเพรสชัน
(Ovarian depression หรือ OVD)

เนื้อเยื่อหรือเซลล์บริเวณแฉ่งที่สึกลงไป
ไปนี้ จะมีการแบ่งตัวต่อไป

โดยเนื้อเยื่อหรือเซลล์จะเจริญขึ้นจนเต็ม
แฉ่งที่เกิดการตกไข่พร้อมทั้งนูนขึ้นมาบนเนื้อ
รังไข่

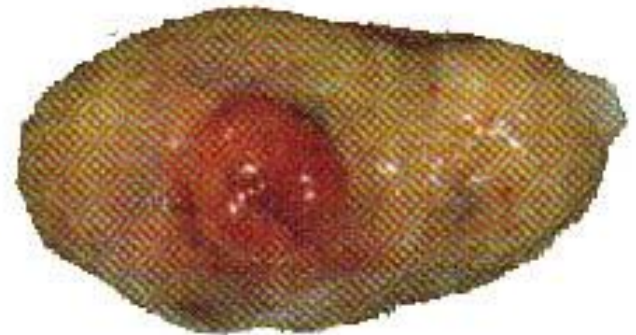

เนื้อเยื่อนี้ จะแข็งและมีขนาดใหญ่ขึ้น
เรื่อย ๆ

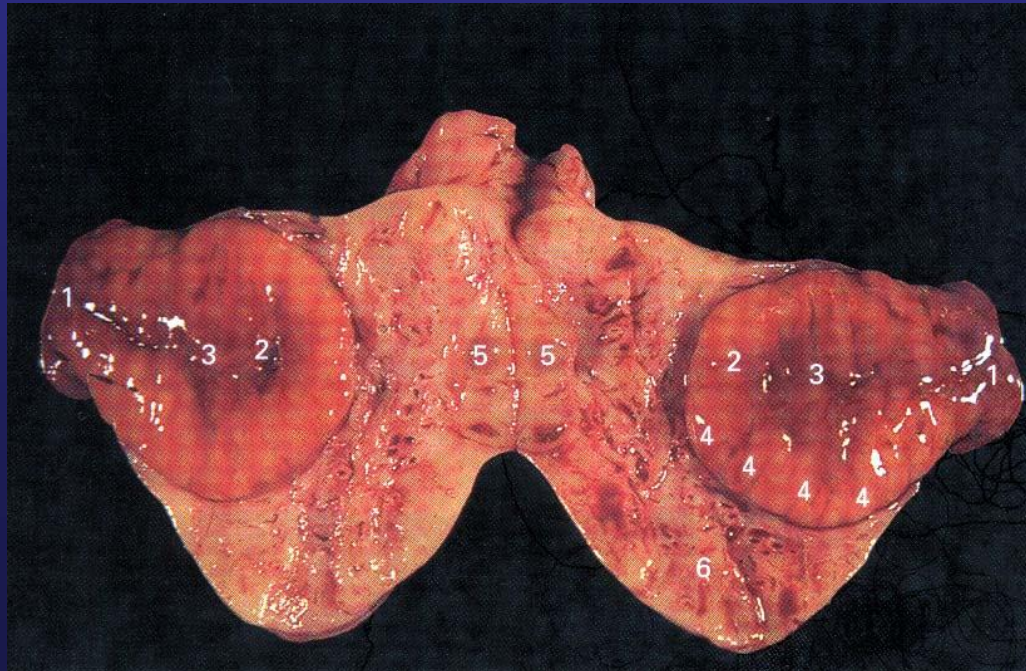
มีสีเหลืองปนแดงเรียกว่า ก้อนเนื้อเหลือง
(Corpus luteum หรือ CL)

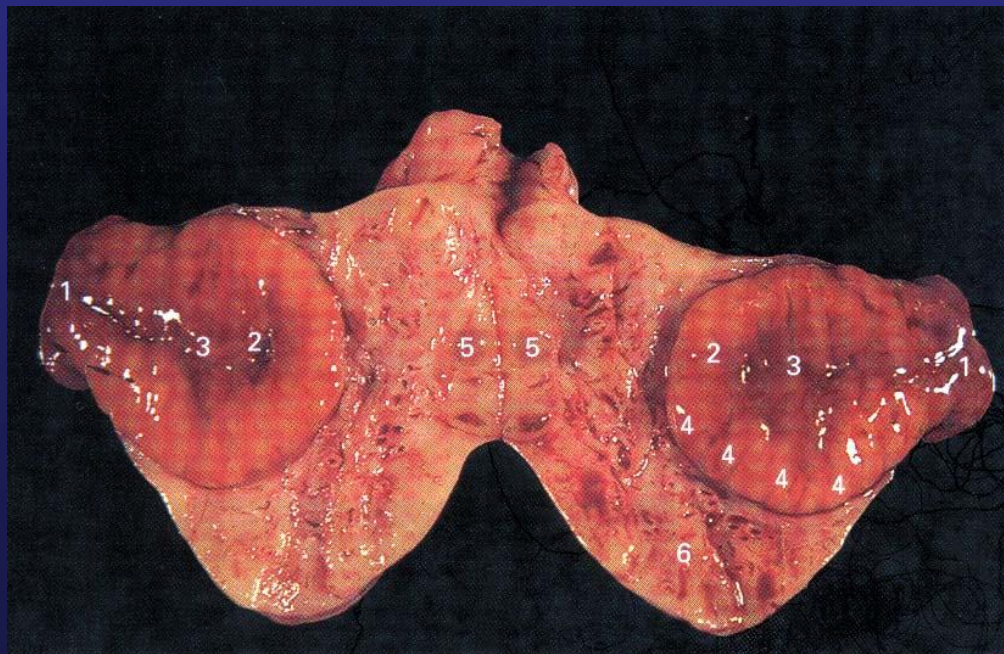

ก้อนเนื้อเหลืองเริ่มแรกจะมีขนาดเล็ก
และจะมีขนาดใหญ่ที่สุดประมาณช่วงกลาง
ของรอบการเป็นสัปดาห์หลังจากนั้นจะเล็กลง

การเจริญของก้อนเนื้อเหลืองจะเจริญทั้ง
นูนขึ้นมาจากผิวรังไข่ และฝังลงไปเนื้อรัง
ไข่ ซึ่งส่วนใหญ่จะฝังลงไปเนื้อรังไข่ จะ
โผล่ออกมาจากผิวรังไข่ขึ้นมาก็เพียงเล็กน้อย

ก้อนเนื้อเหลือง(Corpus luteum)
จะทำหน้าที่สร้างฮอร์โมน ชื่อว่าโปรเจส
เตอโรน(Progesterone)

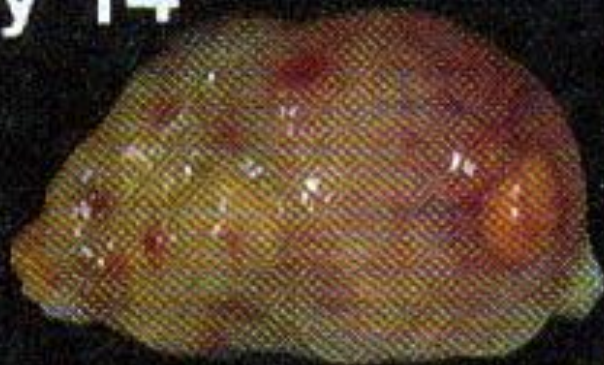
Day 7

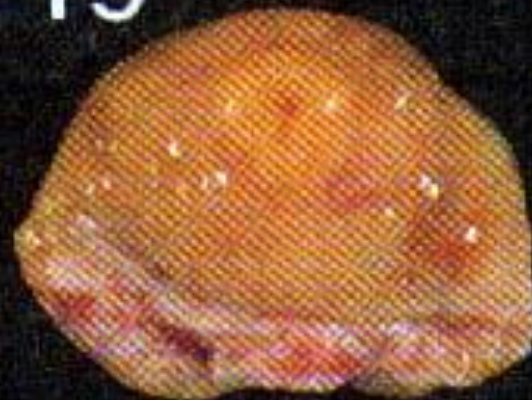
Day 11

Day 14

Day 19

ก้อนเนื้อเหลืองจะมีขนาดใหญ่ที่สุด
ประมาณช่วงกลางของรอบการเป็นสัด

หากแม่โคผสมไม่ติดก้อนเนื้อเหลืองจะ
ค่อย ๆ ฝ่อลงจนสลายไป(Corpus albican)
เพื่อเกิดการตกไข่รอบต่อไป

หากผสมติด และตัวอ่อนมีการฝังตัวที่
ปีกมดลูก ก่อนเนื้อเหลือง(Corpus luteum)
ก็จะคงอยู่ต่อไป ตลอดการตั้งท้องเพื่อสร้าง
ฮอร์โมนชื่อโปรเจสเตอโรน(Progesterone)
เพื่อควบคุมการตั้งท้อง

